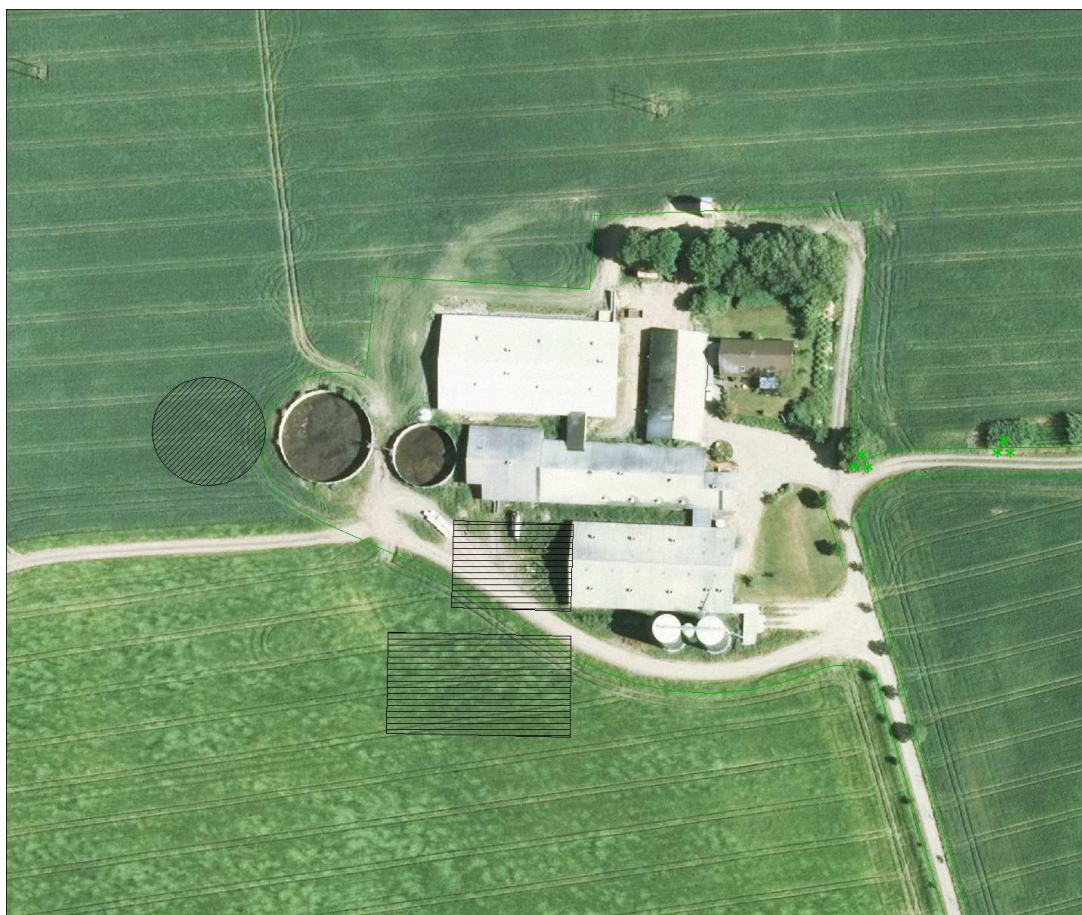

HEDENSTED
KOMMUNE

Teknisk Afdeling
Tjørnevej 6
7171 Uldum

**Miljøgodkendelse af sohold, smågrise
og slagtesvineproduktion
Jacobslund
Flemmingvej 16, 8762 Flemming**

Luffoto og oversigt over ejendommen Jacobslund, Flemmingvej 16, 8762 Flemming
(DDO ®, copyright COWI A/S)

Registreringsblad

Landbrugets navn og beliggenhed	Jacobslund Flemmingvej 16, 8762 Flemming
Matrikel nr.	2 a m.fl., Flemming By, Hornborg
CVR nummer	84435112
Ejer af ejendommen	Niels Sindberg Flemmingvej 16, 8762 Flemming
Driftsansvarlig	Niels Sindberg Flemmingvej 16, 8762 Flemming Tlf. 75673119 / 26646254 Mail: nsindberg@hotmail.com
Brugstype	Sohold samt smågrise- og Slagtesvineproduktion
Godkendelsesbetegnelse	§ 12
Skemanr.	22639
Godkendelsesdato	21. august 2012
Revurdering af godkendelsen:	År 2020, medmindre der foretages ændringer af produktionen
Myndighed	Hedensted Kommune
Godkendelsen er udarbejdet af	Lene Thorgaard

Lok. Id: 627-L02-000196

Sags. Nr.: 09.17.18-P19-000021

Uldum d. 21. august 2012

Lene Thorgaard

Alle luftfotos er Copyright Hedensted.

Indhold

1. AFGØRELSE	5
2. BAGGRUND	5
2.1 Sammendrag	5
2.2 Inddragelse af offentlighed	6
3. VILKÅR	8
3.1 Generelle forhold	8
3.2 Anlæg	8
3.2.1 Gødningsproduktion og -håndtering	8
3.2.2 Ammoniakreducerende tiltag	8
3.2.3 Vand og spildevand	8
3.2.4 Skadedyr og støj	9
3.2.5 Affald og kemikalier	9
3.2.6 Driftsforstyrrelser og uheld	10
3.3 Arealer	10
3.3.1 Drift af arealer	10
3.4 Tilsyn og kontrol	10
3.5 Bedste tilgængelige teknologi/optimering	11
3.6 Driftsophør	11
4. VURDERING	12
4.1 Generelle forhold	12
4.1.1 Ansøger og ejerforhold	12
4.1.2 Afstandskrav	12
4.1.3 Beskrivelse af dyrehold	13
4.1.4 Biaktiviteter	15
4.2 Anlæg	15
4.2.1 Beskrivelse af staldindretning mm.	15
4.2.2 Driftsforstyrrelser og uheld	16
4.2.3 Gødningsproduktion- og håndtering	18
4.2.4 Ammoniak	21
4.2.5 Lugt	26
4.2.6 Støj, støv, lys og skadedyr	27
4.2.7 Affald, olie og kemikalier	29
4.2.8 Spildevand og overfladevand	32
4.2.9 Transport	34
4.2.10 Energi- og vandforbrug	37
4.3 Arealer	39
4.3.1 Drift af arealer	39
4.3.2 Hensyn til grundvand	40
4.3.3 Hensyn til overfladevand	40

4.3.4 Hensyn til natur.....	45
4.3.5 Aftalearealer	45
4.4 Egenkontrol	45
4.5 Renere teknologi/Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	46
4.5.1 Management	47
4.5.2 Staldindretning.....	48
4.5.3 Foderforbrug	50
4.5.4 Vandforbrug.....	52
4.5.5 Energiforbrug	52
4.5.6 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning.....	53
4.5.7 Samlet vurdering BAT	54
4.6 Landskabelige hensyn	54
4.7 Ophør og alternativer	55
4.8 Samlet vurdering.....	55
5. FORMALIA	56
5.1 Lov m.m.....	56
5.2 Klagevejledning.....	56
5.3 Udnyttelse af godkendelsen	57
5.4 Andet	57
BILAG 1. SITUATIONSPLAN	59
BILAG 2. BYGNINGSBESKRIVELSE.....	60
BILAG 3. OVERSIGT OVER AFSTANDE	61
BILAG 4. OVERSIGT OVER UDBRINGNINGSAREALER	62
BILAG 5. TRANSPORTVEJE	63

1. AFGØRELSE

Hedensted Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget med CVR nummer 84435112 på Flemmingvej 16, 8762 Flemming med matr. nr. 3 a, Flemming By, Hornborg efter § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹ (Husdyrloven).

Godkendelsen omfatter en årsproduktion på 336 årssøer med 30,6 fravænnede grise á 7,2 kg pr årssø, 10.080 smågrise (7,2-32 kg) samt 9.880 slagtesvin (32-105 kg) svarende til 393,52 dyreenheder².

Der godkendes desuden ejede udbringningsarealer, i alt ca. 51,73 ha.

Godkendelsen er meddelt på de vilkår, som er beskrevet i afsnit 3.

Med godkendelse følger krav til udnyttelse af godkendelse indenfor 5 år, se afsnit 5.3.

2. BAGGRUND

2.1 Sammendrag

Konsulent Michael Jensen, MILAGRO har på vegne af Niels Sindberg d. 1. juni 2011 ansøgt om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende Flemmingvej 16, 8762 Flemming.

Niels Sindberg har på gården Jacobslund et bestående husdyrhold bestående af 250 søer, 3.956 smågrise og 3.956 slagtesvin (30-102 kg), svarende til 178,14 dyreenheder.

Der ansøges efter § 12 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. om at udvide dette husdyrhold til 336 årssøer (30,6 fravænnede grise pr. årssø), 10.080 smågrise (7,2-32 kg) og 9.880 slagtesvin (32-105 kg) = 393,52 dyreenheder.

Ansøgningen er opdelt i to etaper, som gennemføres over en 5-årig periode. Først opføres der en ny smågrisestald, hvorefter den nuværende smågrisestald bygges om til en farestald.

Herefter påbegyndes en gradvist udvidelse af besætningen med tillæg af egne avlsdyr. Dette er såvel økonomisk som sundhedsmæssigt det mest fordelagtige, selv om det forlænger udvidelsen i forhold til at indkøbe løbeklare so-polte.

Når so- og smågriseholdet er udvidet og indkøringen er overstået, fortsættes der med byggeriet af en ny slagtesvinestald. Først når den er taget i fuld anvendelse, er det ansøgte projekt fuldført.

Anlægget ligger frit af naboer og anden bebyggelse og ligger udenfor landskabelige beskyttelseslinjer.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (samlebekendtgørelse af lov nr. 1572 af 20. december 2006 med senere ændringer).

² Beregnet efter bilag 1B i Bekendtgørelse nr. 717 af 02/07/2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage.

Alle lovpligtige afstandskrav er overholdt. Husdyrbruget overholder geneafstanden i forhold til lugt, idet beregningen af geneafstand viser hhv. 199 m til nabo, 452 m til samlet bebyggelse og 611 m til byzone (alle afstande ukorrigerede geneafstande).

De faktuelle afstande til nabo uden landbrugspligt er fra ny overdækket gyllebeholder i ansøgt drift 182 m, mens der er 281 m fra nærmeste staldafsnit. Nærmeste samlede bebyggelse er Flemming, som ligger 610 m vest for ejendommen. Nærmeste byzone er Korning by, som ligger ca. 2,6 km syd for ejendommen.

For at opfylde kravet til 30 % reduktion af ammoniak i forhold til bedste staldsystem bliver en stald med fuldspaltegulv ændret til delvis spaltegulv, nye stalde etableres med delvis spaltegulve og ny gyllebeholder etableres med fast overdækning.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er EF-habitatområde nr. 236, Bygholm Ådal, som ligger ca. 2,3 km sydøst for ejendommen. Området er ligeledes nærmeste udpegede kategori 1³ område, som er et overdrev beliggende i habitatområdet.

Nærmeste natur, som er beskyttet efter kategori 2⁴ i Husdyrloven beliggende udenfor internationale beskyttelsesområder, er et overdrev beliggende ved sammenløbet af Møllebæk og Gesager Å i en afstand af 1,5 km fra staldanlægget på Flemmingvej 16.

Indenfor en 1 km radius er der et overdrev, en eng samt flere moser og søer. Alle naturområder er vurderet til ikke at blive væsentligt påvirket af udvidelsen på ejendommen.

Til udbringning af gyllen er der 51,73 ha ejede arealer til rådighed. Der søges en § 16 godkendelse på aftalearealer.

Beskyttelsesniveauerne for nitrat til grundvand og overfladevand og beskyttelsesniveauet for fosfor til overfladevand er overholdt.

I forbindelse med afgørelsen har Hedensted Kommune vurderet, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab og miljø.

2.2 Inddragelse af offentlighed

Ansøgninger, der hører under Husdyrlovens § 12, skal offentligt annonceres på det tidspunkt, hvor det vurderes, at der foreligger fyldestgørende ansøgningsmateriale. Annoncering foretages for at inddrage offentligheden tidligt i processen med at udarbejde en miljøgodkendelse.

Der er ansøgt efter Husdyrlovens § 12, og der forelå fyldestgørende ansøgningsmateriale, således at ansøgningen kunne annonceres i Tørring Folkeblad den 12. juli 2011.

---

³ Et kategori 1 område er et ammoniakfølsomt naturområde indenfor Natura 2000 områder

⁴ Et kategori 2 område er et ammoniakfølsomt naturområde, her refereret til større heder og overdrev, beliggende udenfor Natura 2000 områder.

Kommunen har ikke modtaget henvendelser i forbindelse med annonceringen.

Hedensted Kommune har foretaget nabohøring.

Naboer på følgende adresser:

Christian Høg, Flemmingvej 14, 8762 Flemming

Anja Poulsen og Peter Gustavussen, Bækmandsvej 2, 8762 Flemming

Merete og Kasper Hansen, Bækmandsvej 3, 8762 Flemming

Henrik Heinel, Bækmandsvej 4, 8762 Flemming

Kim Petersen, Bækmandsvej 6, 8762 Flemming

Kirsa Østergaard Boll og Anders Østergaard Winkel, Bækmandsvej 7, 8762 Flemming

Kai Nielsen, Møgelbjergvej 10, 8762 Flemming

Ingelise og Glenn Vilhelmsen, Møgelbjergvej 12, 8762 Flemming

Betina Jakobsen og Niels Ulrik Andersen, Møgelbjergvej 14, 8762 Flemming

Jens Chr Kirkegaard, Møgelbjergvej 16, 8762 Flemming

Knud Erik Bertelsen, Møgelbjergvej 17, 8762 Flemming

Bente Hansen, Møgelbjergvej 18, 8762 Flemming

Villy Knudsen, Buen 2, 8762 Flemming

Ole Nygaard Rasmussen, Buen 4, 8762 Flemming

Bodil Holt Rasmussen, Buen 6, 8762 Flemming

Johanna Holm Hvilsom og Dennis Martin Munk Madsen, Buen 7, 8762 Flemming

Lise Margrethe og Jan Augustesen, Buen 9, 8762 Flemming

Bodil Lysdal Jensen, Buen 11, 8762 Flemming

Connie og Christian Peter Halskov Aalykke, Buen 13, 8762 Flemming

Der er ikke indkommet kommentarer i høringsperioden.

Hedensted Kommunes afgørelse offentliggøres på kommunens hjemmeside den 21. august 2012.

3. VILKÅR

3.1 Generelle forhold

27. Godkendelsen omfatter en årsproduktion på 336 årssøer med 30,6 fravænnede grise á 7,2 kg pr. årssø, 10.080 smågrise (7,2-32 kg) samt 9.880 slagtesvin (32-105 kg), svarende til i alt 393,52 dyreenheder.
  - a. Inden for dette produktionsinterval tillades afvigelser i den gennemsnitlige udgangsvægt på 100-110 kg, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
28. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. Eventuelt driftspersonale, herunder maskinstation m.v., skal være orienterede om de relevante dele af godkendelsen.
29. Ejendommen, herunder stalde, bygninger m.v., og dens omgivelser skal renholdes således, at der ikke forekommer væsentlige gener udenfor ejendommens skel i form af røg, støv, ilde lugt eller uhygiejniske forhold, som ifølge Kommunens vurdering kan karakteriseres som væsentlige.
30. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der er ansvarlig for driften) skal meddeles til miljømyndigheden.

3.2 Anlæg

3.2.1 Gødningsproduktion og -håndtering

5. Pumpning, omrøring og flytning af gylle skal så vidt muligt foregå på hverdage.
6. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb således, at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt skal påfyldning foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Pladsen skal rengøres umiddelbart efter, at en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
7. Udbringning af husdyrgødning skal ske efter godt landmandskab, og der skal, så vidt det er muligt, tages hensyn til vind- og vejrforhold.

3.2.2 Ammoniakreducerende tiltag

8. Eksisterende smågrisestald (bygning D på bilag 1) på 160 m² med fuldspaltegulv skal ændres til farestald med delvis spaltegulv.
9. Ny smågrisestald (bygning E på bilag 1) på 735 m² skal etableres med delvis spaltegulv.
10. Ny slagtesvinestald (bygning G på bilag 1) på 1420 m² skal etableres med delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv.
11. Ny gyllebeholder (lager L på bilag 1) på 3534 m³ skal etableres med fast overdækning.

3.2.3 Vand og spildevand

12. Tagnedløb fra nye stalde skal sikres mod tilløb af overfladevand.

13. Afledning af tagvand fra de projekterede stalde på i alt 2.155 m² skal ske ved enten:

- Nedsivning på stedet *eller*
- Der må maksimalt udledes 1 l/s/ha, beregnet ud fra en regnvandsbetinget dimensionsfaktor om hastigheden på vand, der ledes til vandløb el. lign., samt en overløbshyppighed pr. fem år.

Der skal i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse søges om udlednings- eller nedsivningstilladelse⁵, som skal overholde nævnte krav.

3.2.4 Skadedyr og støj

14. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Skadedyrlaboratoriet foreskrevne retningslinjer for fluebekæmpelse⁶.

15. Husdyrbrugets støjbelastning, målt udendørs som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A), målt ved nærmeste nabo-beboelse må ikke overstige følgende grænseværdier:

Dagperiode	Tidsrum, kl.	Støjniveau
Man- fredag	07.00 - 18.00	55 dB(A)
Lørdag	07.00 - 14.00	55 dB(A)
Lørdag	14.00 - 18.00	45 dB(A)
Søn- og helligdage	07.00 - 18.00	45 dB(A)
Aftenperiode		
Alle dage	18.00 - 22.00	45 dB(A)
Natperiode		
Alle dage	22.00 - 07.00	40 dB(A)

Støjens spidsværdier må ikke overstige 55 dB(A) om natten. Støjgennemsnit skal regnes ifølge vejledningen⁷.

Normal kørsel med traktor og landbrugsmaskiner i dagtimerne er ikke omfattet af støjgrænserne.

3.2.5 Affald og kemikalier

16. Farligt affald skal, indtil det indsamles, til enhver tid opbevares miljømæssigt forsvarligt, således at der ikke opstår fare for forurening af jord og grundvand. Det vil sige forsvarlig emballeret, under tag, på fast, tæt bund uden mulighed for spild til kloak, jord, vandløb eller grundvand, jf. Hedensted Kommunes Erhvervsaffaldsregulativ⁸. Der skal være opsamlingskapacitet for den største beholder på pladsen.

17. Der må maksimalt opbevares 250 l spildolie. I nærheden af olie- og kemikalieaffald skal der altid være sugemateriale til opsamling af evt. spild.

⁵ Efter § 28 i Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om miljøbeskyttelse og senere ændringer.

⁶ Vejledningen kan hentes på www.dpil.dk, se vejledninger

⁷ Vejledning fra Miljøstyrelsen, Ekstern støj fra virksomheder, 5/1984.

⁸ Regulativ for erhvervsaffald kan ses på www.motas.dk

3.2.6 Driftsforstyrrelser og uheld

18. Der skal foreligge beredskabsplan for husdyrbruget, så spild og andet ukontrolleret udslip af gylle og andre forurenende stoffer forebygges og sådan at skadernes omfang, hvis der alligevel sker uheld, begrænses.
- Planen skal til enhver tid være ajourført og være tilgængelig på husdyrbruget. Eventuelt driftspersonale skal være orienterede om beredskabsplanen.
  - Planen skal indsendes til tilsynsmyndigheden inden byggeriet tages i brug.

3.3 Arealer

3.3.1 Drift af arealer

19. Udbringning af husdyrgødning må alene ske på de 51,73 ha ejede arealer, som er angivet på kortet i bilag 4 samt på arealer, der godkendt efter Husdyrlovens § 16.
20. Godkendelsen omfatter udspreddning af husdyrgødning fra den godkendte produktion på 393,51 DE (svarende til 37.649 kg N og 7.874 kg P).
- a. I alt udbringes husdyrgødning fra 72,42 DE (svarende til 6.929 kg N og 1.449 kg P) på de ejede arealer.
  - b. Der fjernes husdyrgødning fra 321,09 DE (30.720 kg N og 6.425 kg P), som udbringes på aftalearealer.
  - c. Såfremt der modtages spildevandsslam og lign. erstattes fraktionens fosforindhold med en mængde tilført P i husdyrgødning i forholdet 1:1 pr. total P.
21. Der skal foreligge godkendelse efter Husdyrlovens § 16 af aftalearealer inden arealerne kan modtage husdyrgødning fra 321,09 DE (30.720 kg N og 6.425 kg P). § 16 godkendelsen skal foreligge når afgørelsen udnyttes, enten ved opførelse af stald eller udvidelse af dyrehold.

3.4 Tilsyn og kontrol

22. Der skal føres egenkontrol og kunne fremvises dokumentation på tilsynsmyndighedens forlangende på følgende egenkontrolforhold:
- Opgørelse af vandforbrug, minimum hvert kvartal
  - Aflæsning af energiforbrug, minimum hvert kvartal
  - Effektivitetskontrol
  - Markplan, gødningsplan og gødningsregnskab
  - Beredskabsplan, opdateret
23. Overholdelse af vilkår om fodertilpasninger af fosfor skal kunne dokumenteres, hvis tilsynsmyndigheden kræver det. Dokumentation kan være i form af opgjort foderforbrug og foderplaner/-deklarationer.
24. Som dokumentation for, at husdyrproduktionen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der, hvis tilsynsmyndigheden kræver det, indsendes påkrævet dokumentation i form af kopi af slagteriafregning, regnskab mv. Kopier skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest 14 dage efter, at kravet er meddelt virksomheden.
25. Hvis tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal husdyrbruget, for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes. Støjmålinger skal foretages på et tidspunkt, hvor husdyrbrugets aktiviteter svarer til

maksimal drift, og foretages i punkter, der forinden er aftalt med kommunen. Støjmålinger og beregninger skal udføres af et akkrediteret firma eller certificeret person i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger 6/1984 og 5/1993.

Dokumentation kan højst forlanges udført én gang årligt. Rapporten skal sendes til kommunen senest 1 måned efter målingerne/beregninger er foretaget.

3.5 Bedste tilgængelige teknologi/optimering

26. Husdyrbruget skal som minimum leve op til den redegørelse for anvendelse af BAT, som fremgår af afsnit 4.5.

28. Der skal foretages en løbende foderoptimering og så vidt muligt anvendes fasefodring.

29. Der skal foretages en type 2 korrektion for P ab dyr på maksimalt 7.874 kg P ab dyr.

Forudsætningen for denne værdi er, at der i ansøgningen er angivet for søer: 1.500 FE_{so} og 4,1 g P/FE_{so}, slagtesvin: 2,85 FE/kg tilvækst og 4,4 g P/FE_{sl} og smågrise: 1,98 FE/kg tilvækst og 5,2 g P/FE_{sm}. Beregningsformel fremgår i afsnit 4.5.3.

Fodertilpasningen skal foretages når afgang udnyttes, enten ved opførsel af stald eller ved udvidelse af dyrehold.

Dokumentation for beregningen af P ab dyr pr dyr skal følge reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet.

3.6 Driftsophør

27. I tilfælde af virksomhedens lukning, skal miljømyndigheden senest 1 måned efter at beslutning herom er taget, have modtaget en plan for nedlukning og afvikling af anlæg samt rydning af arealet. Såfremt planen ikke sikrer, at arealet efterlades i en tilfredsstillende miljømæssig tilstand, kan Hedensted Kommune forlange planen ændret.

4. VURDERING

Nedenstående miljøvurderinger danner grundlag for de vilkår, der er meddelt i godkendelsen. Udgangspunktet for miljøvurderingen er det indsendte ansøgningsmateriale, der blev indsendt 1. gang 1. juni 2011 og senest den 1. juli 2012, samt supplerende oplysninger. Der er i forbindelse med godkendelsens tilvejebringelse foretaget besigtigelse af udvalgte udspretningsarealer samt naturområder og vandløb i tilknytning dertil.

Vurderingerne skal belyse, om de virkemidler, der er planlagt til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningsmaterialet, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelige teknik. Ydermere skal vurderingerne belyse, hvilke konsekvenser den ansøgte udvidelse vil kunne forventes at have på omgivelserne.

4.1 Generelle forhold

4.1.1 Ansøger og ejerforhold

Godkendelsen meddeles til husdyrbruget på Jacobslund, Flemmingvej 16, 8762 Flemming. Ansøger og ejer er Niels Sindberg.

Jacobslund er, sammen med ansøgers anden ejendom Nørregård, en enkeltmandsvirksomhed, der som sådan er registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen med CVR-nr 84435112 hhv. P-nr. 1002694998.

4.1.2 Afstandskrav

Ejendommen er beliggende i det åbne land. Afstande ses i tabel 1 og 2.

Tabel 1. Afstande for Flemmingvej 16 i forhold til Husdyrlovens § 6 og § 20

Afstandsforhold fra nærmeste anlæg og til nærmeste nabo/område	Afstand fra nærmeste stald/lager (m)	Afstandskrav § 6/§ 20 (m)
Byzone- eller sommerhusområde* (regnet til ved Korning Gammelby 9)	2,6 km	50/300
Samlet bebyggelse i landzone mv.** (regnet til Buen 6)	610 m	50/300
Enkeltbolig (regnet til Bækmandsvej 4)	182 m	50/ -

* Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

** Samlet bebyggelse i landzone mv. eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Tabel 2. Afstande for Flemmingvej 16 i forhold til Husdyrlovens § 8

Afstandsforhold fra staldanlæg og gyllebeholdere.	Afstand (m)	Afstandskrav (m)
Fælles vandindvindingsanlæg (Flemming Vandværk)	748	50
Enkelt vandindvindingsanlæg (Møgelbjergvej 16)	276	25
Vandløb (Tilløb til tilløb til Bygholm Å)	360	15
Sø (I haven til Møgelbjergvej 12)	378	15
Dræn (Lægges om eller afbrydes så afstandskravet overholdes)	Over 15	15
Offentlig vej/ privat fællesvej (Privat vej mellem Flemmingvej og Møgelbjergvej)	71	15

Levnedsmiddelvirksomhed (Ingen kendte i nærområdet)	Over 25	25
Naboskel (Fra matr.nr. 3m Flemming By, Hornborg til side af ny gyllebeholder)	60	30
Beboelse på samme ejendom	57	15

Placeringen af det projekterede staldanlæg overholder gældende afstandskrav i Husdyrloven.

Alternative placeringer

En placering af den ny slagtesvinestald mod nord er overvejet. Det ville dog resultere i lange interne flytteveje for grise og foder m.m., og det ville være nødvendigt at anlægge en ny bred adgangsvej og vendeplads for slagteriets lastbiler. Samtidig stiger terrænet mod nord, så der enten måtte graves meget jord af, eller man måtte acceptere, at stalden kom til at ligge højere end de andre bygningsværker. Endelig ville en stald på denne placering også komme til at ligge tæt på en højspændingsledning.

En placering af slagtesvinestalden mod øst - som forlængelse af den eksisterende slagtesvinestald - er ligeledes overvejet. Dette ville dog kræve en omlægning af den private vej mellem Flemmingvej og Møgelbjergvej samt anlæg af en ny vendeplads for slagteriets og andre lastbiler. En fremtidig udvidelse af fodercentralen ville også være umulig. En forlænget bygning ville desuden blive ca. 140 m lang, hvilket set fra Flemmingvej ville give et uæstetisk helhedsindtryk.

Det vil af tekniske årsager være forbundet med store meromkostninger, såfremt den ny gyllebeholder ikke placeres i tilknytning til bestående tanke og pumpeanlæg. Da afstanden til nærmeste nabo er under 300 m, bliver tanken overdækket, så ammoniakfordampning og eventuelle lugtgener minimeres.

4.1.3 Beskrivelse af dyrehold

Der er på ansøgningstidspunktet en godkendt produktion på 250 søer, 3.956 smågrise og 3.956 slagtesvin (30-102 kg), svarende til 178,14 dyreenheder.

Der søges om godkendelse til en fremtidig produktion på 336 årssøer (30,6 fravænnede grise pr. årssø), 10.080 smågrise (7,2-32 kg) og 9.880 slagtesvin (32-105 kg), svarende til 393,52 dyreenheder.

Ansøgningen er opdelt i to etaper, som gennemføres over en 5-årig periode. Først opføres der en ny smågrisestald, hvorefter den nuværende smågrisestald bygges om til en farestald.

Herefter påbegyndes en gradvist udvidelse af besætningen med tillæg af egne avlsdyr.

Når so- og smågriseholdet er udvidet og indkøringen er overstået, fortsættes der med byggeriet af en ny slagtesvinestald. Først når den er taget i fuld anvendelse, er det ansøgte projekt fuldført.

Table 3. Applicant's information about the composition of the herd and the used stall system for fattening. Stall refers to appendix 1.

Dyrehold NUDRIFT	Stald-type	Vægt/aldersgrænse	Antal årsdyr	Stipladser	Dyre-enheder
Drægtige søer (stald B)	Løsgående, delvis spaltegulv	-	214	156	34,85
Diegivende søer (stald B)	Kassestier, delvis spaltegulv	-	132	36	9,28
Drægtige søer (stald C)	Løsgående, delvis spaltegulv	-	36	26	5,86
Diegivende søer (stald C)	Kassestier, delvis spaltegulv	-	118	32	8,29
Smågrise (stald D)	Fuldspaltegulv	7,2-22,0 kg.	3.956	304	11,85
Smågrise (stald F)	Toklimastald, delvis spaltegulv	22,0-30,0 kg.	3.956	152	6,41
Slagtesvin (stald F)	Delvis spaltegulv m/ 50-75 % fast gulv	30,0-102,0 kg.	3.956	837	101,60
Dyreenheder i alt					178,14

Table 4. Applicant's information about the composition of the herd and the used stall system for fattening. Stall refers to appendix 1.

Dyrehold ANSØGT	Stald-type	Vægt/aldersgrænse	Antal årsdyr	Stipladser	Dyre-enheder
Drægtige søer (stald B)	Løsgående, delvis spaltegulv	-	259	188	42,19
Diegivende søer (stald B)	Kassestier, delvis spaltegulv	-	135	37	9,49
Drægtige søer (stald C)	Løsgående, delvis spaltegulv	-	77	56	12,54
Diegivende søer (stald C)	Kassestier, delvis spaltegulv	-	121	33	8,51
Diegivende søer (stald D)	Kassestier, delvis spaltegulv	-	80	22	5,62
Smågrise (stald E)	Toklimastald, delvis spaltegulv	7,2-32,0 kg.	10.080	1.520	50,60
Slagtesvin (stald F)	Delvis spaltegulv m/ 50-75 % fast gulv	32,0-105,0 kg.	3.956	837	105,93
Slagtesvin (stald G)	Delvis spaltegulv m/ 50-75 % fast gulv	32,0-105,0 kg.	5.924	1.253	158,63
Dyreenheder i alt					393,52

The placement of the stall sections is given in appendix 1.

Sowlets for breeding are culled in the slaughterhouse stalls at a weight of 105 kg. From there they are moved to the breeding and farrowing department in stall C. There are still 15-20 sowlets in this stall.

The sowlets are weaned at an age of ca. 7 months and a weight of ca. 130 kg. When the sowlets are not included in the breeding scheme or the application is rejected, they (in the same way as the sows) are included in the herd with their feed consumption and gas emission.

There is continuous production, but the weight of the sold slaughter pigs can vary. Therefore, an environmental permit is desired, which allows a certain flexibility in the average slaughter weight of the slaughter pigs, so that this is allowed.

at variere mellem 100 og 110 kg (gns. 105 kg) uden at overskride de i alt 393,52 dyreenheder.

4.1.4 Biaktiviteter

Der er på ejendommen et halmfyr til opvarmning af stuehus og stalde. Halmfyrets indfyrede effekt er 340 kW. Afstanden til nærmeste nabo er 216 m.

Halmfyr med en effekt på mindre end 1 MW er omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 42⁹. Ejendommens halmfyr skal derfor ikke have en særlig miljøgodkendelse. Hedensted Kommune skal som tilsynsmyndighed dog påse, at driften af halmfyret ikke giver anledning til væsentlig forurening i den forstand, der sigtes til i § 42.

4.2 Anlæg

4.2.1 Beskrivelse af staldindretning mm.

Der er på ejendommen pt. 2 sostalde, 1 smågrisestald samt en slagtesvine-stald, se yderligere bygningsbeskrivelse i bilag 2.

Smågrisestalden bygges som en forlængelse af slagtesvinestalden. Bygningen bliver på ca. 735 m² med i alt 1.520 stipladser, en maksimal bygningshøjde på 8,8 meter ved tagryg og 25° taghældning i lighed med slagtesvinestalden.

Den eksisterende smågrisestald ændres til farestald.

Dernæst opføres en ny slagtesvinestald. Stalden vil blive placeret syd for ejendommen, med et areal på 1.420 m², 1.260 stipladser, med en maksimal bygningshøjde på 9,8 meter ved tagryg og 25° taghældning.

Der etableres en gyllebeholder på 3.534 m³ med fast overdækning samt en fodersilo.

En situationsplan over ejendommen ses i bilag 1.

Ventilation

Ansøger har oplyst følgende om det installerede mekaniske ventilationsanlæg:

Tablet 5 Ventilationsanlæg i staldafsnit

Staldafsnit og nr.	Type	Afkast (antal)	Afkast-Højde (m)	Samlet maksimal ydelse (m ³ /time)
Sostald 1	Ligetryk	3	6,6	35.000
Sostald 2	Undertryk	5	6,8	23.000
Ny farestald (tidl. smågrisestald)	Undertryk	4	3,8	10.000
Ny smågrisestald	Undertryk	8	7,0	61.000
Slagtesvinestald	Undertryk	7	7,0	90.000
Ny slagtesvinestald	Undertryk	10	7,5	130.000

Faciliteter til udlevering af søer, smågrise og slagtesvin regnes ikke som stalde, da der her kun befinder sig svin i få timer om ugen. I de to indendørs udleveringsrum (M på bilag 1) er der også mekanisk undertryksventilation med en samlet maksimal ydelse på 20.000 m³/time.

⁹ Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om miljøbeskyttelse og senere ændringer.

I alle stalde styres ventilationen af nyere automatiske systemer via følere og en kontrolboks, som løbende modtager oplysninger om temperatur og luftfugtighed i hvert staldafsnit. Via frekvensregulering styres hastigheden på motorerne, så ventilationen altid kører optimalt med hensyn til temperatur og luftfugtighed i staldene. Frekvensstyring af motorer har samtidig et lavt elforbrug sammenlignet med ældre on/off-styrede motorer.

Alle ventilationsanlæg er etableret samme år, som staldene er opført. Der er dog løbende sket opdateringer af styresystemerne, og der er derfor ingen behov for større renoveringer af ventilationen i én eller flere stalde indenfor overskuelig fremtid.

Rengøring

I forbindelse med tømning af en staldafdeling mellem to hold grise (fare-, smågrise og slagtesvinestaldene) iblødsættes stierne, før der højtryksrensens og desinficeres med et oxiderende middel. Herefter udtørres staldene – delvis ved hjælp af en oliefyret varmekanon – inden der indsættes et nyt hold grise.

Efter dette mønster rengøres hver farestaldsafdeling hver ca. 5.-6. uge i farestalden, hver afdeling i smågrisestalden ca. hver 7.-8. uge, og afdeling i slagtesvinestalden ca. hver 12.-13. uge.

I løbe-, drægtigheds- og polteafdelingen iblødsættes og skrubes 1-2 stier rene ad gangen, når der er plads til det. Dog sådan at alle stier bliver rengjort over en turnus på cirka et halvt år.

Der er installeret overbrusning (som også benyttes til iblødsætning) i alle stalde, hvor det er lovpligtigt.

Fodring

Alle svin fodres med indkøbt eller hjemmeblandet tørfoder.

Korn og foderstoffer leveres med lastbil og tages ind til oplagring i siloer via et påslag eller via siloer. Enkelte fodermidler leveres også som pallearer eller i storsække. Der findes både siloer inde i fodercentralen og siloer udenfor bygningen – jvf. P og R på bilag 1.

Den udendørs silo længst mod vest er en ny silo, som påtænkes opstillet i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet.

4.2.2 Driftsforstyrrelser og uheld

Redegørelse for mulige uheld

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, driftsstop på foderanlægget, udslip af flydende fodermidler, brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen, påkørsel eller på anden måde lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle.

To typer af uheld vurderes som særligt alvorlige i miljømæssig henseende: 1) Lækage fra gyllebeholdere samt 2) Uheld ved gyllekørsel.

Det sandsynlige forløb af disse to uheldstyper er analyseret. På baggrund heraf vil disse forholdsregler blive indført i en beredskabsplan for ejendommen:

- 1) Gyllebeholder springer læk
  - 112 og eventuelt slamsuger tilkaldes

- Vha. jordvolde, halmballer eller lignende søges det forhindret, at gyllen løber i dræn, vandløb og ud på offentlig vej
- Miljøvagten i Hedensted Kommune orienteres

2) Uheld ved gyllekørsel - primært vogntog som beskadiges under kørsel eller vælter

- I øvrigt samme forholdsregler som under 1) med henblik på at inddæmme udslip af gylle - i første række til vandmiljøet, derefter til jord
- Anden gyllevogn tilkaldes, og gylle fra den uheldsramte omlastes

Ejendommen er beliggende i let kuperet terræn. Der er fald fra gylletankene mod syd, og nærmeste vandløb ligger 360 m øst for ejendommen.

I forbindelse med eks. slagteristrejke eller udbrud af husdyrsygdomme (f.eks. svinepest eller mund- og klovesyge) kan det midlertidigt være nødvendigt at opstalde flere dyr på ejendommen. Dette vil bevirke, at lugtemissionen fra staldanlægget kortvarigt bliver større end normalt. Denne situation forventes at forekomme meget sjældent.

Minimering af risiko for uheld

Før der bliver pumpet gylle fra forbeholderen til gyllebeholderne, kontrolleres det, om der er plads i gyllebeholderne. Derudover er der under pumpningen løbende opsyn. Sådan som forbeholderen og gyllekanalerne er konstrueret, kan der ikke ske overløb ved udslusning af gylle fra staldene.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn.

De nuværende gyllebeholdere har hver sit omfangsdræn med en inspektionsbrønd, som kontrolleres mindst 2 gange om året i forbindelse med udbringningen af gylle. Omkring den ansøgte nye gyllebeholder vil der også blive etableret et omfangsdræn.

Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Dieselolietanken står indendørs på ben og på fast underlag. Tanken er fra 1996. Fyringsolietanken fra 1997 er placeret udendørs ved fodercentral.

Sandsynligheden for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med påfyldning og brug af olie forventes at være meget lille.

Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

Ansøger har udarbejdet en særlig intern beredskabsplan for bedriften. Planen indeholder:

- En skriftlig gennemgang af relevante tiltag med henblik på at standse og/eller begrænse et uheld og dets udbredelse.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, samt hvordan dette sker.

- Kortbilag over driften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Et forslag til beredskabsplan fremsendes til Hedensted Kommune før godkendelsen til udvidelsen af husdyrholdet udnyttes. Planen skal indsendes til tilsynsmyndigheden inden byggeriet tages i brug. Beredskabsplanen kontrolleres for opdateringer i forbindelse med fremtidige tilsynsbesøg.

Beredskabsplanen findes i en særlig mappe, som opbevares i forrum/kontor til stalden (O på bilag 1). En kopi heraf vil også blive opbevaret i stuehuset. Hver enkelt medarbejder er samtidig personligt instrueret i, hvad der skal gøres i tilfælde af uheld.

I tilfælde af "nærved-uheld" noteres dette i et bilag til beredskabsplanen. Viser det sig i den forbindelse, at de nuværende forholdsregler kan forbedres, indføres det i beredskabsplanen. Alt personale orienteres samtidig om de ændringer i forholdsreglerne, som erfaringerne fra "nærved-uheldet" måtte have givet anledning til.

Vurdering

Hedensted Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at der skal udarbejdes beredskabsplan. Planen skal forefindes på husdyrbruget og holdes opdateret.

Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående redegørelse, samt med de stillede vilkår om udarbejdelse, ajourføring og opbevaring af beredskabsplanen, at der vil blive taget tilstrækkelige forholdsregler til at risikoen for uheld er minimeret, samt at der i tilfælde af uheld vil blive reageret miljømæssigt hensigtsmæssigt.

4.2.3 Gødningsproduktion- og håndtering

Produktion af husdyrgødning

Med hjælp af Landbrugets Byggeblad 95.03-03 (revideret 28.10.2009) kan de årlige mængder af husdyrgødning produceret i det ansøgte husdyrhold beregnes. Byggebladets gyllemængder er normtal, der inkluderer vaskevand samt regnvand i gyllebeholderen m.m.

Nedenstående tabel 6 viser produktionen af husdyrgødning samt spildevand til opbevaring i ansøgt drift.

Tabel 6 Gødningsproduktion i ansøgt drift

Dyretype	Antal	Normtal	Type 1 korrektion	Gylle (m ³)
Årssøer, farestald	336	1,68	-	564
Årssøer, drægtige	336	4,64	-	1.559
Smågrise (7,2-32 kg)	10.080	0,144	0,950	1.379
Slagtesvin (32-105 kg)	9.880	0,47	0,972	4.514
Ekstra vaskevand				787
Sparet regnvand i ny overdækket gyllebeholder				- 283
I alt				8.520

Fra husdyrholdet produceres der kun gødning i form af gylle, der sidenhen opbevares i kummer under staldene, i 2 forbeholdere og i 3 gyllebeholdere. Ansøger har desuden en aftale om opbevaring af 1.600 m² gylle i en beholder på Hvirringvej 57 (ejet af Uffe Jensen, Hvirringvej 35), Hvirring, 8762 Flemming.

Nedenstående tabel 7 viser opbevaringsanlæggene til husdyrgødningen.

Tabel 7 Gødningsopbevaring

Lagertype	Opført	Størrelse (m ³)	Lagerandel (%)	Sidste kontrol
Fortank 1	1991	16	0	-
Fortank 2	2007	16	0	-
Gyllebeholder 1	1991	975	12	2011
Gyllebeholder 2	1997	2.000	25	2007
Gyllebeholder 3 (ny)		3.534	43	-
Kanaler under eks. stalde	1973-	250	0 ^{*)}	-
Kanaler under nye stalde		250	0 ^{*)}	-
Gyllebeholder hos Uffe Jensen	1999	1.600	20	2009
I alt		8.641		

*) Kanalerne holdes udenfor ved beregning af lagerkapaciteten.

I det ansøgte dyrehold tilføres lageret således 8.520 m³ gylle og spildvand. Da lagerkapaciteten er 8.641 m³, svarer det til en opbevaringskapacitet på:
 $(8.641 / 8.520) \times 12 = 12,2$ mdr.

Gødningshåndtering

Gyllekanalerne tømmes med 2-3 ugers mellemrum samt i forbindelse med hver vask og rengøring efter hver hold i fare- smågrise- og slagtesvine-staldene. Der tømmes ikke kanaler på søndage og søgne helligdage.

De to fortanke har hver sin fast monterede elektriske pumpe. Disse pumper skiftevis gyllen til den ene og den anden gyllebeholder via nedgravede trykrør og faste neddykkede tankfylderør. Skulle pumpen utilsigtet gå i gang, er der derfor ingen løse eller manglende slanger mellem pumpe og gyllebeholder, så gyllen ved et uheld pumpes ud på jorden. Tankfylderørene er udstyret med kontraventiler, der umuliggør tilbageløb fra beholder til fortank og stald til føl-

ge af en "hæverteffekt".

Før en kanal tømmes kontrolleres det altid, at der er plads til den udslusede mængde gylle i den tilhørende forbeholder. Inden gyllen herfra pumpes videre, har man også sikret sig, at der er lagerplads til rådighed i gyllebeholderen. Dertil kommer, at overfyldning er usandsynlig, fordi der kun overpumpes nogle få kubikmeter gylle af gangen (svarende til fortankens indhold), og fordi denne handling overvåges løbende.

Pumpen til fortanken aktiveres enten fra et styreskab inde i stalden eller fra en kontakt ved selve pumpen. Strømmen hertil kan i begge tilfælde afbrydes ved hovedtavlen. Samtidig er dørene altid låst, når der ikke er nogen i stalden. Igangsættelse af pumpen ved kortslutning eller sabotage er derfor udelukket.

Gyllen udbringes såvel af ansøger som med assistance fra en maskinstation. Ved flytning af gylle til opbevaring i beholder hos Uffe Jensen benyttes der lastbiltransport.

Før den udbringes, omrøres gyllen med en traktormonteret omrører. Fra beholderne overpumpes gyllen derefter via et svingbart fylderør til en traktortrukket gyllevogn eller til en lastbil. Der suges fra under overfladen i gyllebeholderen, hvilket mindsker støj, lugt og ammoniakfordampning.

Pumpningen foregår under konstant overvågning. Samtidig benyttes der en timer, som er indstillet til at aktivere pumpen i nøjagtig den tid, der skal til for at fylde gyllevognen. Timeren er justerbar, og kan derfor indstilles, så fyldetiden kan tilpasses enhver størrelse gyllekøretøj.

Hver gyllebeholder har sin egen pumpe. Efter afsluttet gyllekørsel drejes pumperne væk fra det svingbare fylderør. Samtidig sænkes pumperne ca. 10 cm ved hjælp af en talje, så pumperne er helt fri af røret. I denne sikrede position kan der ikke pumpes gylle ud af beholderne. Desuden lader pumperne sig afbryde ved hovedtavlen inde i stalden.

Alt teknisk udstyr til håndtering af gyllen er således sikret mod enhver menneskelig fejl, kortslutning eller sabotage, som kunne føre til, at gylle løb ud jorden. Gyllebeholdernes udstyr overholder derfor husdyrgødningsbekendtgørelsens nye regler om forbedring af sikkerheden.

Alle gyllebeholdere er opført af sammenspændte betonelementer, der er opstillet på en støbt bundplade.

Alt efter hvor meget vinterraps, der indgår i sædskiftet udbringes 0-25% af gyllen om efteråret og 75-100 % om foråret. Med samlet kapacitet til 12,2 mdr. opbevaring, vil der dog aldrig være problemer med at huse den producerede gylle.

Der føres lovpligtig logbog med tilhørende skemaer for beholdere med flydende husdyrgødning - jvf. Miljøstyrelsens gældende vejledning. Herved sikres en løbende kontrol af, at flydelaget opfylder kravene.

Gyllebeholderne holdes normalt sig selv dækkede med et tykt naturligt flydelag. Ved eventuelt opstået behov suppleres dette flydelag dog med snittet halm.

Udbringningen af husdyrgødning planlægges med henblik på at den udføres så hensigtsmæssigt som muligt – både i forhold til naboerne og en effektiv udnyttelse af gødningen i marken.

Der etableres ikke en vaskeplads, da der i ansøgers nuværende drift ikke er behov for det.

Vurdering

Der er stillet vilkår til gødningshåndteringen og udbringning på ejendommen for at minimere gener for omkringboende og risiko for forurening og vilkår mht. gødningshåndtering på befæstet plads eller anvendelse af sugekran i forhold til forureningsrisiko af overfladevand.

Hedensted Kommune vurderer, at gødningshåndteringen sker på en sådan måde, at risikoen for uheld er begrænset. I øvrigt opfylder gødningshåndteringen og –opbevaringen gældende regler.

4.2.4 Ammoniak

For en række sårbare naturtyper er en gunstig bevaringstilstand forbundet med lave kvælstofværdier. Kvælstof, der deponeres fra luften (ammoniak), kan få disse næringsfattige naturtyper i en ugunstig bevaringstilstand, fordi hurtigvoksende arter udkonkurrerer de karakteristiske arter, der kræver næringsfattigt miljø.

I husdyrgodkendelse.dk er det beregnet, at nudriften på anlægget står for en ammoniakfordampningen på 2.153 kg N pr. år. I ansøgt drift vil anlægget stå for en ammoniakfordampning på 4.172 kg N pr. år.

Udvidelsen af anlægget repræsenterer således en meremission på 2.019 kg N pr. år, der fordeler sig med 4.050 kg fra anlægget på Flemmingvej 16 og 122 kg fra gyllebeholder på ejendommen Hvirringvej 57.

Generelt ammoniakreduktionskrav

Husdyrbruget er med ansøgningen om miljøgodkendelse omfattet af et generelt krav om ammoniakreduktion fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem, med normtal 2011/2012 som udgangspunkt. For ansøgninger, der er indsendt i 2011 efter 15. marts 2011, er reduktionskravet, der gælder for ændringen, 30 %.

Ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk for skema 22639 ses det, at kravet for at reducere ammoniakfordampningen med 30 % er overopfyldt med yderligere 601 kg N.

Reduktionskravet opfyldes jf. husdyrgodkendelse.dk ved at:

- Eksisterende smågrisestald med fuldspaltegulv ændres til farestald med delvis spaltegulv, jf. vilkår 8
- Ny smågrisestald etableres med delvis spaltegulv, jf. vilkår 9
- Ny slagtesvinestald etableres med delvis spaltegulv m 50-75 % fast gulv, jf. vilkår 10
- Ny gyllebeholder etableres med overdækning, jf. vilkår 11.

Staldgulve

Der vil i ansøgt drift anvendes staldsystem med stor andel af fast gulv i forhold til spalter, idet stalde med søer og smågrise etableres med delvis spaltegulv 25-49 % og slagtesvin i stalde med delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv.

Effekten af de valgte staldsystemer i forhold til referencestaldsystem på ammoniakfordampningen fra staldanlægget er ifølge husdyrgodkendelse.dk på 1372 kg N.

Fast overdækning af gyllebeholder

Gyllebeholder på 3435 m³ vil blive opført med fast overdækning, idet den bliver i en afstand mindre end 300 m fra nærmeste nabo¹⁰. Herved reduceres ammoniakfordampningen ifølge husdyrgodkendelse.dk med 131 kg N.

Kvælstoffølsom natur

Ammoniaktab fra stalde, lagre, og tab i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er en af de væsentlige trusler mod næringsfattige naturtyper. I forbindelse med vurdering af husdyrbrugsanlæg gennem Husdyrloven foretages en konkret vurdering ud fra orthofoto på alle naturlokaliteter indenfor en radius på 1 km fra staldanlægget. Såfremt der synes at være grundlag for ammoniakfølsomme forhold, foretages en besigtigelse af lokaliteten.

Der vurderes på næringsfattige naturområders tålegrænse i henhold til kriterierne i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Vurderingen sker i forhold til tilført kg kvælstof pr. år og den pågældende baggrundsbelastning. Vurderingen sker på naturområder som overdrev, hede, eng og mose. Der foretages altid en vurdering i forhold til naturtyper indenfor habitatområder i en afstand af 3 km fra staldanlægget.

Baggrundsbelastningen, set som et gennemsnit for hele Hedensted Kommune, er 16,3 kg N/ha/år¹¹ regnet med den nyeste opdatering af ammoniakniveauet i Danmark, offentliggjort i maj 2011. Denne tager udgangspunkt i depositionen i 2009. Dette er en forøgelse på 1 kg N/ha i forhold til niveauet i 2007. Hedensted Kommune har efter forespørgsel hos DMU fået mere specifikke tal for baggrundsbelastningen, opmålt i grid af 1 gange 1 km. Baggrundsbelastningen er gennemsnitlig set for den km², som Flemmingvej 16 ligger indenfor, på 12,5 kg N/ha/år¹². I denne værdi er der bla. taget højde for eksisterende husdyrproduktioner, naturområdetyper, ruhed, vindforhold mv.

Kategori 1-natur

Husdyrbruget ligger 2,3 km fra natur, som er beskyttet efter kategori 1¹³ i Husdyrloven beliggende indenfor internationale beskyttelsesområder. Pågældende kategori 1 naturområde indenfor Natura 2000 er et overdrev beliggende i Bygholm Ådal. Der er ifølge en beregning i husdyrgodkendelse.dk en totalbelastning som følge af ammoniakfordampningen fra anlægget på Flemmingvej 16 efter udvidelsen, på 0,0 kg N/ha/år af kategori 1 området efter udvidelsen af svineproduktionen.

Kategori 2-natur

Nærmeste natur som er beskyttet efter kategori 2¹⁴ i Husdyrloven beliggende udenfor internationale beskyttelsesområder er et overdrev beliggende ved

---

¹⁰ § 16 stk.4 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 1695 af 19. december 2006

¹¹ Nyeste ammoniakmanual er fra maj 2011, som indeholder data fra 2009, www.dmu.dk

¹² Atmosfærisk deposition, 2010. Videnskabelig rapport fra DCE nr. 2, 2011

¹³ Et kategori 1 område er et ammoniakfølsomt naturområde beliggende indenfor Natura 2000 områder. Ifølge den ændring af husdyrloven gældende for ansøgninger indsendt efter 15. marts 2011 er betegnelsen udvidet til at gælde alle ammoniakfølsomme naturtyper.

¹⁴ Et kategori 2 område er et ammoniakfølsomt naturområde, her refereret til større heder over 10 ha og overdrev over 2,5 ha, beliggende udenfor Natura 2000 områder.

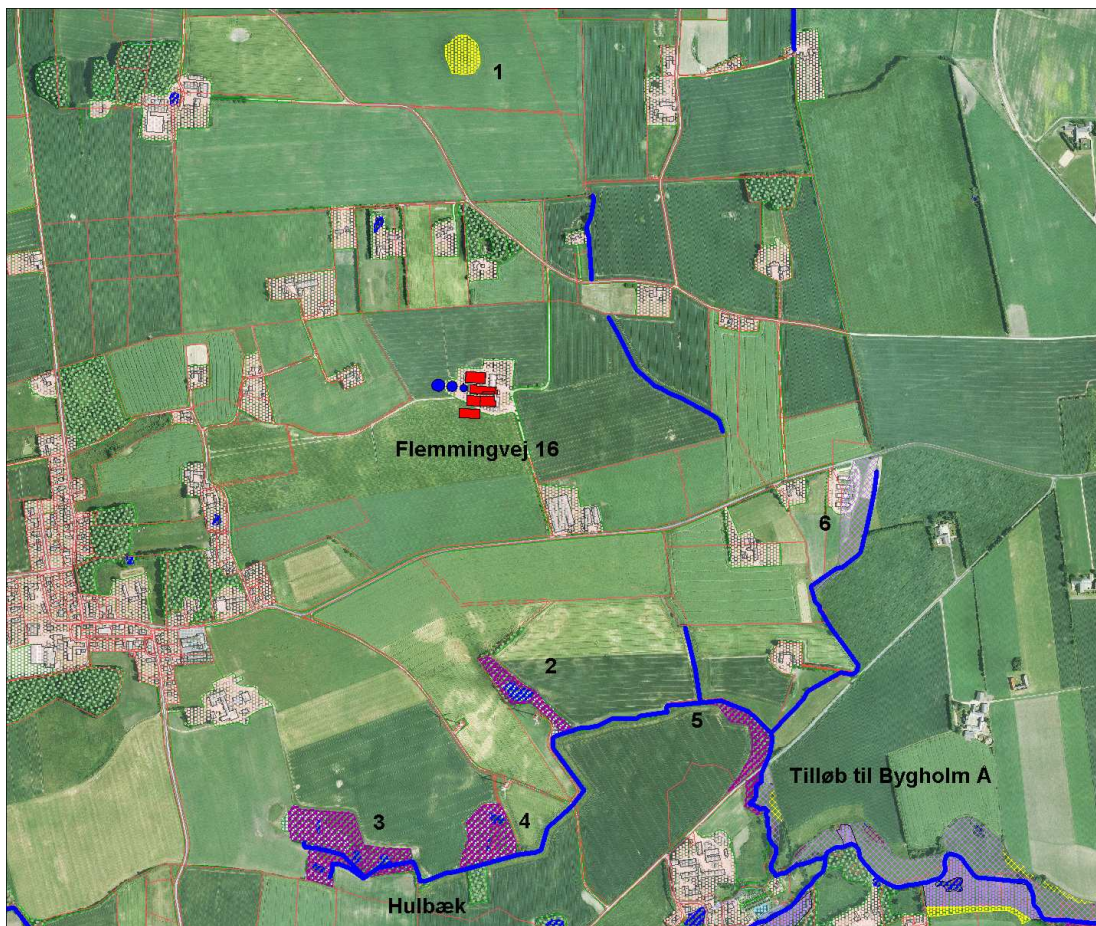
sammenløbet af Møllebæk og Gesager Å. Overdrevet ligger i en afstand af 1,45 km fra staldanlægget på Flemmingvej 16.

For overdrevet gælder det, at der ifølge beregning i husdyrgodkendelse.dk er en totalbelastning som følge af ammoniakfordampningen fra anlægget på Flemmingvej 16 efter udvidelsen på 0,0 kg N/ha/år efter udvidelsen af svineproduktionen. Dermed er det fastsatte beskyttelsesniveau for totalbelastningen af kvælstof i naturområderne på 1,0 kg N/ha/år overholdt.

Naturtypen overdrev er defineret som lysåben urtedomineret vegetation på mere eller mindre tør jordbund uden anden landbrugspåvirkning end græsning. Nærværende overdrev er i sin karakter vurderet til ikke at være levested for særlige plante- eller dyrearter.

Denne naturtype har en harmoniseret tålegrænse for kvælstof på 15-25 kg pr. ha årligt. Det vurderes, at overdrevets tålegrænse ligger i den høje ende af dette interval, når der ikke foreligger oplysninger om en særlig flora eller fauna på netop dette overdrev.

Kategori 3-natur

Figur 1. Naturområder omkring Flemmingvej 16. Blå = søer/vandløb, lyselilla = eng, mørkelilla = mose, gul = overdrev.

Der er foretaget beregninger af ammoniakdeposition på beskyttede naturområder indenfor 1000 m, se tabel 8.

Tabel 8 Ammoniakdeposition i § 3 naturområder.

Naturområde	Nr	Afstand (m)	Merdeposition (kg)	Total depositionsion (kg)
Overdrev	1	715	0,1	0,3
Mose	2	550	0,1	0,2
Mose med søer	3	970	0,0	0,1
Mose med søer	4	910	0,0	0,1
Mose	5	860	0,0	0,1
Eng	6	860	0,1	0,3

§ 3 natur (natur beskyttet ifølge Naturbeskyttelsesloven¹⁵) indenfor 1 km er flere vandløb; Hulbæk/tilløb til Bygholm Å, flere moseområder og et engområde i tilknytning til vandløbene, et overdrev samt flere mindre søer indenfor 1 km fra ejendommen, se figur 1.

Naturområde 1 er et overdrev, som er beliggende 715 m nord for ejendommen. Overdrevet er en stor gravhøj kaldet Møgelhøj. Overdrevet vil modtage en merdeposition fra staldanlægget på Flemmingvej 16 på ca. 0,1 kg N/ha/år.

Naturområderne 2-5 er alle moseområder med ingen eller flere søer indenfor moseområdet. På luftfoto er det konstateret er moserne er delvis overgroet. Moseområderne vil modtage en merdeposition fra staldanlægget på Flemmingvej 16 på ca. 0,0 – 0,1 kg N/ha/år.

Naturområde 6 er et engområde beliggende i kommuneskel, men i Horsens Kommune. Der er på kortmateriale uoverensstemmelser mellem registrering og faktiske forhold, hvormed anmodning om ændring af registrering er videresendt til rette myndighed.

Engarealet vil modtage en merdeposition fra staldanlægget på Flemmingvej 16 på ca. 0,1 kg N/ha/år.

For overdrev, moseområder og eng gælder det, at der ifølge beregning i husdyrgodkendelse.dk er en totalbelastning på mellem 0,1 og 0,3 kg N/ha/år af § 3 området efter udvidelsen af svineproduktionen, og dermed er det fastsatte beskyttelsesniveau for merbelastningen af kvælstof i naturområderne på 1,0 kg N/ha/år overholdt.

Med den oplyste baggrundsbelastning og nærværende ejendoms påvirkning på naturområderne vurderes naturområdernes generelle tålegrænse ikke at være overskredet.

Den generelle tålegrænse¹⁶ for ferske enge og kalkholdige overdrev er 15-25 kg N/ha/år¹⁷. Baggrundsbelastningen ligger under den nedre del af tålegrænseintervallet for naturtyperne.

¹⁵ Lovbek. nr. 933 af 24. september 2009 om naturbeskyttelse.

¹⁶ Definition på tålegrænse: 'En kvantitativ vurdering af den belastning med et eller flere forurenende stoffer, hvorunder effekter på udvalgte følsomme elementer af natur og miljø ikke forekommer vurderet med den bedste nuværende viden' – Altså er en tålegrænse således et simpelt mål for et områdes følsomhed og bør primært ses som en erstatning for egentlig dosis-/effekt relationer. Manual vedr. Vejledning vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåren kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, Skov- og Naturstyrelsen, 2003

¹⁷ Ammoniakmanualen, opdatering af 15/12 2005. Kan ses på www.skovognatur.dk, søg efter ammoniakmanual.

Søer/vandløb

I området er der flere søer og vandløb, hvilket ses af figur 1. Der er en generel målsætning for vandhuller og søer til god økologisk tilstand. Der er flere søer/ vandhuller, som er beliggende i tilknytning til dyrkede arealer, og disse vurderes at være næringsrige, da de er beliggende i leret jord og dermed naturligt næringsrige og har en høj tålegrænse overfor kvælstofdeposition.

Habitatområde

Nærmeste internationale beskyttelsesområde er *Bygholm Ådal*, som er EF-habitatområde nr. 236 og beliggende godt 2,3 km sydøst for ejendommen. Udpegningsgrundlaget for Habitatområdet er: Sumpvindelsnegl; bæklampret; odder; overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund; bræmmer med høje urter langs med vandløb eller skyggende skovbryn; artsrigt overdrev eller græshede på mere eller mindre sur bund; tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund samt kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand.

Ansøgers totale belastning af overdrevet med ammoniak fra det samlede udvidede husdyrhold er samtidig beregnet til en højeste totaldeposition på ca. 0,0 kg N/ha/år.

Artsdata

Der er ikke registreret artsdata anført på Habitatdirektivets¹⁸ bilag IV over beskyttede arter indenfor 1000 meter fra staldanlægget.

I tilknytning til søer i tidligere grusgrav 2,3 km nordvest for anlægget er der registreret artsdata på Habitatdirektivets bilag IV, strandtudse.

Det vil dog ikke kunne udelukkes, at der vil kunne være ikke-registrerede forekomster af bilag IV arter tættere på anlægget. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand. På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander vil kunne forekomme i og omkring de mange vandhuller, der ligger indenfor 1000 meter fra anlægget. Trusler mod arten er tilgroning af levesteder gennem øget belastning med næringsstoffer, ødelæggelse af levestederne ved opfyldning eller dræning af vandhullerne. Såfremt artens tilstedeværelse registreres, vil dette indgå i miljøvurdering fremover.

Vurdering

Hedensted Kommune vurderer, at kravet til reduktion i ammoniakfordampningen for udvidelsen er overholdt med de i godkendelsen stillede vilkår til gulvtype i eksisterende stalde og nye staldafsnit, etablering af fast overdækning på ny gyllebeholder samt kontrolvilkår dertil.

På denne baggrund er det Kommunens vurdering, at hverken kategori 1 og 2 naturområder, de øvrige nærmest beliggende naturarealer eller artsdata vil blive påvirket væsentligt af udvidelsen med hensyn kvælstofdeposition. Den samlede ammoniakdeposition vurderes ikke at overskride naturområdernes tålegrænse for ammoniak. Der er langt til Internationale naturbeskyttelsesområdet, hvormed det er vurderet, at der ikke er krav om at foretage miljøkonsekvensvurdering, jf. habitatbekendtgørelsen nr. 408 af 1. maj 2007.

---

¹⁸ Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, med senere ændringer, artikel 12.

4.2.5 Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtemission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning primært reguleres ved generelle regler om bla. flydelag/overdækning af gyllebeholder, samt tidspunkter for, hvornår husdyrgødning må udbringes.

Lugtemissionen er beregnet i det digitale ansøgningsystem, ud fra oplysninger om den ansøgte husdyrproduktion. Der beregnes antal lugtenheder ud fra det gennemsnitlige kg dyr på stald på en varm sommerdag (maksimal belastning). Dette omregnes til en geneafstand, indenfor hvilken der kan forventes væsentlig lugtgener.

Grænseværdierne er forskellige i forhold til, i hvilket område naboer er bosiddende. I byzone er grænseværdien 5 odor units¹⁹ (OU_E/m^3), i samlet bebyggelse (8 enkelt boliger indenfor 200 m radius) 7 OU_E/m^3 og enkelt bolig i landzone (uden landbrugspligt) 15 OU_E/m^3 , se tabel 9.

Tabel 9 Beregnede geneafstande og vægtede gennemsnitsafstande.

	Ukorrigeret gene-afstand	Beregnet Geneafstand ¹	Gene-afstand i nudrift ²	Vægtet gennemsnitsafstand fra stald ³
Til byzone	611 m	4	4	4
Til samlet bebyggelse i landzone	452 m	4	4	4
Til enkeltbolig	199 m	4	4	4

¹ Geneafstand, hvor der er korrigeret for vindretning og kumulation.

² Geneafstanden ved nudrift er den korrigerede geneafstand, som kan beregnes på baggrund af den husdyrproduktion, som er angivet under nudrift

³ Den vægtede gennemsnitsafstand angiver den reelle, gennemsnitlige afstand mellem staldafsnittene og omboende (afstand fra ejendommens lugtcentrum)

⁴ IT-ansøgningssystemet beregner ikke yderligere på geneafstande og vægtede gennemsnitsafstande, når afstanden er større end 1,2 gange geneafstanden.

Lugtbelastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for, at genekriterierne kan overholdes.

Geneafstandene er ifølge beregningen overholdt i forhold til enkelt bolig (uden landbrugspligt, Bækmandsvej 4), fra ny overdækket gyllebeholder i ansøgt drift 182 m (tabel 1), mens der er 281 m fra nærmeste staldafsnit. Nærmeste samlede bebyggelse er Flemming, som ligger 610 m vest for ejendommen. Nærmeste byzone er Korning by, som ligger ca. 2,6 km sydøst for ejendommen.

Der er ikke planlagt fremtidig byzone- eller sommerhusområde inden for den beregnede geneafstand for husdyrbruget.

Ifølge husdyrgodkendelse.dk er der en samlet lugtemission fra staldanlægget på 25.749 OU.

¹⁹ Odor units er en international måleenhed for lugt.

Vurdering

Beskyttelsesniveauet, som er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens²⁰ bilag 3, er overholdt. Det er derfor Hedensted Kommunes vurdering, at der ikke er risiko for væsentlige lugtgener for de omboende.

4.2.6 Støj, støv, lys og skadedyr

Støj

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkilder og fra den interne transport på ejendommen. I dette afsnit vurderes udelukkende driftsstøjen.

De væsentligste primære kilder til støj fra anlægget er:

- Støj ved aflæsning af foder (ved W på bilag 1)
- Støj fra fremstilling af foder (ved P på bilag 1)
- Støj fra ventilation (fra alle stalde og udleveringsrum – B, C, D, E, F, G og M på bilag 1)
- Støj i forbindelse med ind- og udlevering af grise (ved alle udleveringsrum og ramper - M på bilag 1)
- Støj fra pumpning, omrøring, sugning og kørsel med gylle (ved fortanke, gyllebeholdere og adgangsveje – H, I, J, K, L og X på bilag 1)

Tabel 10 Støjkildernes driftsperioder

Støjkilde	Driftsperiode		Ansøgt	
	Nudrift			
	Driftstid/døgn (timer)	Periode på år	Driftstid/døgn (timer)	Periode på år
Aflæsning af foder i påslag	0-12 timer (som mest ved indlevering af korn i høst) mellem kl. 06-24	Daglig i høst. Ellers 0-4 dage pr. måned	0-12 timer (som mest ved indlevering af korn i høst) mellem kl. 06-24	Daglig i høst. Ellers 0-4 dage pr. måned
Fremstilling af foder	1-4 timer mellem kl. 06-18	Daglig i 12 mdr.	1-4 timer mellem kl. 06-18	Daglig i 12 mdr.
Ventilation	Hele døgnet	Daglig i 12 mdr.	Hele døgnet	Daglig i 12 mdr.
Ind- og udlevering af grise	1-2 timer mellem kl. 02-22	4-8 gange pr. måned	1-2 timer mellem kl. 02-22	4-8 gange pr. måned
Håndtering af gylle	0-18 timer (som mest i sæsonen for udbringning) mellem kl. 06-24.	Daglig i 2-3 uger. Ellers 1-2 gange ugentlig	0-18 timer (som mest i sæsonen for udbringning) mellem kl. 06-24.	Daglig i 2-3 uger. Ellers 1-2 gange ugentlig

Det formodes, at støj fra indtransport af korn og fodermidler via påslag (pkt. W i bilag 1) ikke vil kunne registreres af de nærmeste naboer. Det er en fordel, at denne aktivitet er orienteret mod syd og øst (afskærmet af bygninger og beplantning), samt at foderstofferne ikke blæses ind.

Al fremstilling af foder foregår indendørs i fodercentralen P. I forbindelse med dette tages der korn og fodermidler ind fra siloerne R.

²⁰ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug og senere ændringer.

Alle svinestalde har mekanisk frekvensstyret ventilation med et moderat støjniveau - især ved nattetid, hvor ventilationsbehovet er lille. Afkastenes nøjagtige placering fremgår af anlægstegningen på bilag 1.

Støj i forbindelse med udlevering af søer og slagtesvin vil kunne høres på lang afstand, idet enkelte skingre hyl vil kunne forekomme. Langt den meste udlevering sker imidlertid via ramper mod syd og øst (afskærmet af bygninger og beplantning), hvilket er en klar fordel.

Ansøger har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentning af slagtesøer og -svin, idet dette bestemmes af slagteriet.

Støj fra håndtering af gylle vil i sæsonen for udbringning kunne høres af de nærmeste naboer. Ansøger er sig bevidst om de gener, det kan indebære. Af samme årsag prioriteres det at få kørt gyllen ud så hurtigt, som det er muligt. Samtidig køres der så vidt muligt ikke gylle i aftentimerne og på lørdage. Der køres aldrig gylle ud på søn- og helligdage.

De nævnte aktiviteter foregår med få undtagelser på hverdage og på tidspunkter indenfor almindelig arbejdstid.

Støj

Indtransport af korn og fodermidler via påslag W er orienteret mod syd og øst (afskærmet af bygninger og beplantning). Desuden foregår al fremstilling af foder indendørs i fodercentralen P. I kombination med den store afstand til nabobeboelser vurderes det derfor, at ingen omboende vil opleve støvgener fra anlægget.

På baggrund af den store afstand til nærmeste nabo vurderes det heller ikke, at naboer vil blive udsat for væsentlige gener fra halmfyret i form af røg, lugt, støj eller støv.

Støvgener fra hurtig kørsel på grus- og markveje vil alene kunne genere naboer med bolig lige ud til en sådan vej. Sådanne boliger findes ikke, og vejstøv vurderes derfor ikke at være et problem.

Lys

Der er udendørs belysning med nogen fjernvirkning ved 3 udleveringsramper (Å på bilag 1).

Belysningen er dog kun tændt, når der udleveres slagtesøer og svin i døgnets mørke timer. Samtidig er der både flere bygninger og beplantninger mellem belysningen og naboerne til anlægget. På den baggrund vurderes der ikke at være problemer med generende fjernvirkning af belysning på anlægget

Skadedyr

Der lægges vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr, så snart deres tilstedeværelse er konstateret. Daglig forebyggelse prioriteres højt - f.eks. oprydning af foderrester m.m. og bortskaffelse af affald.

Fluer bekæmpes efter vejledningerne fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet).

Rotter bekæmpes efter vejledningen fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet).

Der er desuden indgået en serviceaftale pt. med firma Nomus om forebyggende tilsyn samt opstilling af rottekasser med gift.

Vurdering

Kommunen vurderer, at husdyrbruget ligger så langt fra andre ejendomme, at den vil kunne overholde de generelle støjkrafter til virksomheder i landzone ved normal aktivitet. Der er dog stillet støjvilkår og egenkontrolvilkår omkring måling af støj, såfremt der klages over støj fra virksomheden. Ligeledes vurderes at omkringboende ikke vil blive generet unødigt af støv, lys, rotter og fluer ved husdyrbrugets virke.

4.2.7 Affald, olie og kemikalier

Ansøger har oplyst følgende affaldstyper, mængder, opbevaringssted, samt hvortil affaldet bortskaffes.

Tablet 11 Ikke farligt affald

Art	EAK-kode	Mængder (t)		Placering indtil bortskaffelse	Bortskaffes til
		Nudrift	Ansøgt		
Døde dyr	02-01-02	8	20	Ved V på anlægstegning	DAKA
Brændbart	02-01-99	1	1,5	I bygninger N, O, P og Q	Kommunal modtageplads (Kalhave)
Papir og pap	02-01-99	1	1,5	I bygninger N, O, P og Q	Kommunal modtageplads (Kalhave)
Glas	02-01-99	0,1	0,1	I bygninger N, O, P og Q	Kommunal modtageplads (Kalhave)
Plast	02-01-04	0,2	0,4	I bygninger N, O, P og Q	Kommunal modtageplads (Kalhave)
Jern, metal og andet ikke brændbart	02-01-10	1	2	I bygninger N, O, P og Q eller udenfor ved C og E	Jernhandler eller kommunal modtageplads (Kalhave)

Tablet 12 Farligt affald

Art	EAK-kode	Mængder (t)		Placering indtil bortskaffelse	Bortskaffes til
		Nudrift	Ansøgt		
Lysstofrør, elsparepærer	02-01-08	0,1	0,2	I bygninger N, O, P og Q	Kommunal modtageplads (Kalhave)
Medicinrester, kanyler m.m.	02-01-08	0,005	0,010	I forrum O	Kommunal modtageplads (Kalhave)
Rester af pesticider	02-01-08	0,002	0,002	I kemikalierum Z	Kommunal modtageplads (Kalhave)
Andet farligt affald (f.eks. maling, lim, fugemasse, desinfektions- og rengøringsmidler, spraydåser og batterier)	02-01-08	0,025	0,050	I bygninger N, O, P, Q og Z	Kommunal modtageplads (Kalhave)

Kasserede lysstofrør og elsparepærer indeholder små mængder kviksølv, og afleveres derfor altid på den kommunale modtageplads i Kalhave.

Klinisk risikoaffald i form af medicinrester, tomme glas, kanyler mm opbevares i lukkede beholdere og afleveres ligeledes på den kommunale modtageplads.

Spildolie opbevares i dobbeltbundede tromler/kar på fast støbt bund og afleveres ligeledes på den kommunale modtageplads. Der opbevares ikke andet olieholdigt affald på anlægget.

Det vurderes hermed, at farligt affald opbevares og bortskaffes efter gældende kommunale regulativer.

Døde dyr

Døde dyr skal opbevares og afhentes på en sådan måde, at en eventuel smitterisiko til dyr og mennesker undgås, at lugtgener mindskes mest muligt, og at placeringen vælges ud fra et æstetisk hensyn og sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold.

De døde dyr opbevares indtil afhentning ved V på bilag 1. Der er valgt et afskærmet og skyggefuldt sted mod nord. Kadaverne placeres i en lukket kølecontainer eller på paller, så de er hævet fri af jorden. Umiddelbart før afhentning transporteres de til indkørslen til Flemmingvej 16, hvorfra de afhentes.

Døde dyr afhentes ca. 1 gang om ugen af destruktionsanstalten.

Håndteringen af de døde dyr overholder hermed de gældende regler og vejledning fra Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender.

Olie

Eksisterende indendørs ståltank til dieselolie (T på bilag 1) er opstillet indenfor porten i den nordlige ende af i lade N. Tanken er af fabrikat Erik Roug A/S (Herning) og bærer fabrikationsnr. 5951201. Fremstillingsåret er 1996 og tanken rummer 1.500 l.

Eksisterende udendørs ståltank til fyringsolie (U på bilag 1) er opstillet på nordsiden af fodercentral/halmrum P. Tanken er af fabrikat Erik Roug A/S (Herning) og bærer fabrikationsnr. 88600/81. Fremstillingsåret er 1997 og tanken rummer 1.200 l.

Begge tanke er placeret i sikker afstand fra arealer med færdsel. Dermed er der ikke risiko for påkørsel af tankene, hvorved de i værste fald kunne væltes eller slå læk.

Der opbevares olieprodukter i ejendommens værksted i laden (N på bilag 1). Hele laden har støbt kørefast gulv uden revner eller utætheder.

Nye motorolier opbevares i de originale 60 l tromler fra leverandøren. Spildolie opbevares i samme type tromler, idet de genbruges, når de er tømt for ny olie. 60 l tromlerne er placeret i en overskåret olietønde med noget større diameter. Dermed er der en dobbeltbundet sikring mod spild eller udsivning af olie.

Når der er opsamlet 60 l spildolie i en tromle, afleveres denne på Hedensted Kommunes Genbrugsplads i Kalhave. Genbrugspladsen kvitterer skriftligt for afleveringen.

Traktorerne tankes altid indendørs i laden. Tankpistolen kan ikke fastlåses i fyldeposition, og tankning kan derfor kun ske under konstant overvågning. Det sikrer, at der ikke sker overløb af dieselolie.

Der vil altid være en minimal risiko for et lille spild af motordiesel. Skulle dette ske, vil spildet dog altid ende på det støbte gulv. Forurening af jord til følge af dette er derfor udelukket. I tilfælde af spild på gulvet opsuges det med kattegrus, hvorefter det bortskaffes som farligt affald.

Det støbte gulv i laden hhv. platformen under den udendørs olietank kan årligt kontrolleres for tæthed. Såfremt der konstateres revner eller lignende, skal disse straks repareres.

Kemikalier

På anlægget opbevares der godkendte planteværnsmidler samt midler til rengøring og desinfektion i kemikalierum ved Z på bilag 1. Mindre mængder rengørings- og desinfektionsmidler til løbende forbrug opbevares også inde i stalden.

Samlet set kan der på anlægget være op til 50 l godkendte midler til rengøring og desinfektion.

Kemikalierummet er med støbt gulv uden afløb, og fra staldene er der kun et afløb til gyllebeholder. I tilfælde af uheld er der således ingen risiko for forurening af kloak, jord, overflade- eller grundvand, idet midlerne vil blive fortyndet i flere tusinde gange større mængde gylle.

Marksprøjten fyldes med rent vand hjemme på anlægget. Pesticider påfyldes derefter, mens sprøjten holder på fast bund uden afløb i laden (N på bilag 1), ellers når sprøjten holder ude i marken. Vask og tømning af den rengjorte sprøjte sker altid ude i marken.

Til og fra marken transporteres pesticiderne i en transportkasse eller et kar med tæt bund, så eventuelt spild ikke kan give anledning til en forurening af miljøet.

Medicin

Der håndteres begrænsede mængder veterinære lægemidler udleveret efter aftale med besætningsdyrlægen. Medicinen opbevares som foreskrevet på etiket - som hovedregel i køleskab i forrummet (O på bilag 1).

Veterinært affald kommes i lukkede beholdere, og afleveres siden på Hedensted Kommunes modtageplads i Kalhave.

Vurdering

Hedensted Kommune vurderer, at svineproduktionens håndtering af affald samt opbevaring af olie og kemikalier overholder lovgivningens krav, og Hedensted Kommunes erhvervsaffaldsregulativ mht. håndtering og opbevaring, hvormed der ikke er risiko for væsentlig påvirkning af miljøet. For at sikre, at risikoen for forurening fra opbevaret affald mindskes, er der stillet vilkår til opbevaring af olie/diesel.

4.2.8 Spildevand og overfladevand

Table 13 Spildevandsmængder, oplyst af ansøger.

Spildevand	Ansøgt produktion Skønnet mængde m³/år	Opsamling/ udledes til
Vaskevand	2.500	Gyllebeholder
Vand fra overbrusningsanlæg	500	Gyllebeholder
Tagvand og vand fra befæstede arealer	3.750	Dræn og overfladevand
Sanitært spildevand fra stuehus og stalde (toilet, håndvask og bad i forrum)	50	Pilerensningsanlæg
Total	6.800	

På staldniveau er spildevandet til størstedelen vand fra rengøring af stier, inventar og udleveringsrum. Alt vand herfra opsamles i gyllekanalerne, fra hvilke der senere sluses ud og pumpes til gyllebeholderne.

I normtallene for produktion af husdyrgødning (Landbrugets Byggeblad 95.03-03, revideret 28.10.2009) indgår normale mængder vaskevand samt regnvand i gyllebeholderen mm.

I denne konkrete sag vaskes der noget mere end normalt, og der er monteret overbrusningsanlæg i mange af staldene. Samtidig er den ny gyllebeholder (L på bilag 1) udstyret med fast teltoverdækning.

Beregningen af den nødvendige opbevaringskapacitet til husdyrgødning m.m. er derfor justeret med + 2 m³ ekstra vaskevand pr. dyreenhed (+ 787 m³) hhv. - 0,4 m³ regnvand pr. m² fast teltoverdækning (- 283 m³).

Fra anlægget afledes der ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse til afledning - f.eks. vand, der indeholder bekæmpelsesmidler, medicin m.v.

Der er ikke indrettet en særlig vaskeplads for marksprøjte på anlægget, idet sprøjten altid vaskes og tømmes i marken.

Terrænet er faldende fra gyllebeholderne mod de nye staldbygninger, hvorfor der stilles vilkår om at sikre tagedløb på de nye stalde mod tilløb af overfladevand.

Der etableres ikke en særlig befæstet vaskeplads, da der i ansøgers nuværende drift ikke er behov for det. Der vaskes f.eks. ikke udleveringsvogn til slagtesvin, idet vognmanden afhenter disse direkte fra de indendørs udleveringsrum (M på bilag 1).

Vaskevand fra små befæstede arealer ved udleveringsramper ledes til gyllebeholderne og indgår i førnævnte vaskevandstillæg.

Tagvand fra alle bygninger føres via nedløbsrør til nedgravede afløbsrør, der forløber parallelt med staldenes langsider. Afløbsrørene er forbundet med drænrør, som følger terrænet med fald i retning mod sydsydøst. Ca. 175 m fra gårdspladsen udmunder drænrørene i et større nedgravet rør. Dette fører mod øst og udmunder i vandløb mod øst, som løber i tilløb til Bygholm Å.

De planlagte staldbygninger forventes at have samlet tagflade på 2.155 m², svarende til ca. 1.465 m³/år overfladevand²¹.

Tagvand, som afledes fra nye staldbygninger, skal overholde Hedensted Kommunes krav til udledning til vandområder. Kommunen stiller i forbindelse med opførelse af nye bygninger i det åbne land vilkår til udledningen af tagvand til vandløb. Dette sker på baggrund af de klimaændringer, som efter Kommunens kendskab vil medføre væsentlige vandløbsændringer. Der vurderes konkret ved hver ansøgning, om der skal stilles vilkår til udledning af tagvand.

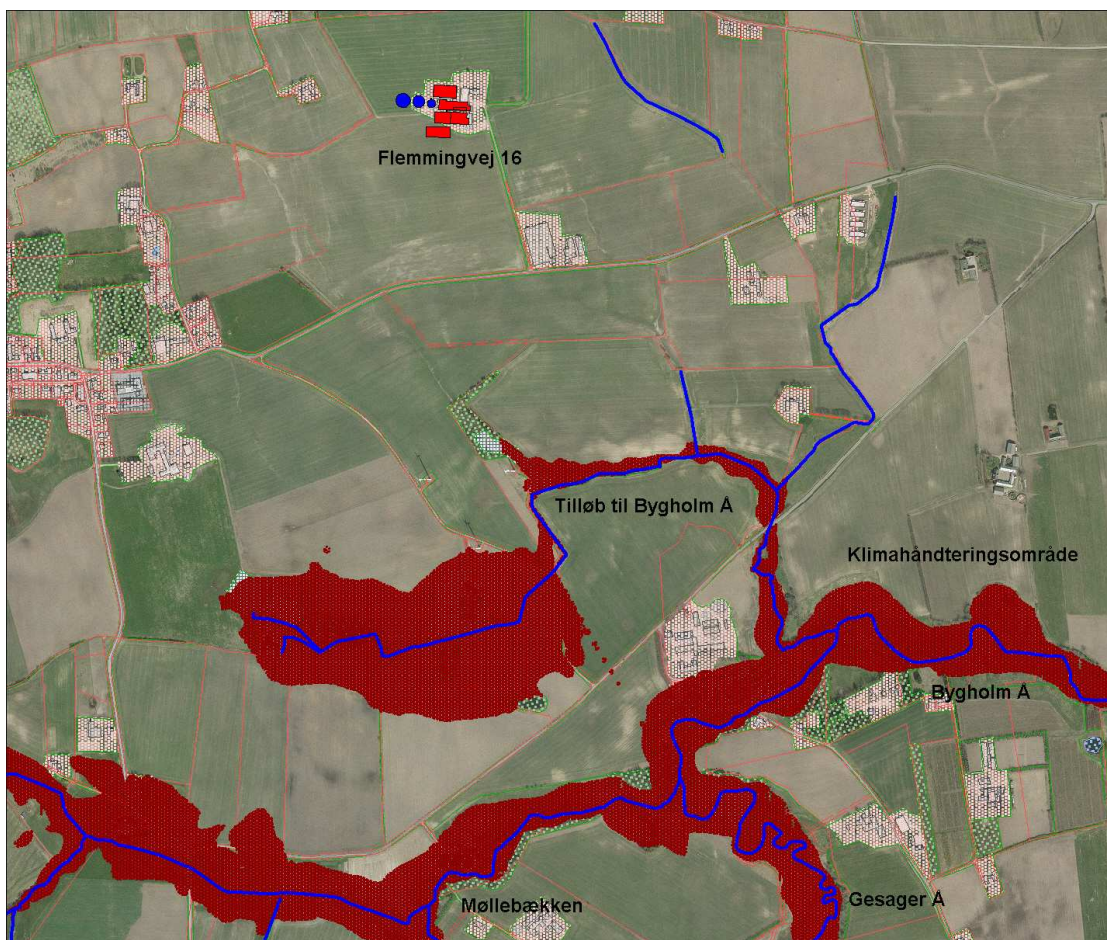
Jf. Vandplan 1.9 for Horsens Fjord²² bør rent overfladevand fra eksempelvis tagarealer, hvor det er muligt, afledes til nedsivning eller opsamles til vandingsformål eller lignende. Ved tilladelse til udledning i vandløb skal det sikres, at vandløbets samlede hydrauliske kapacitet ikke overskrides.

Da overfladevand fra Flemmingvej 16 ledes til tilløb til Bygholm Å og videre til Bygholm Å og begge strækninger er karakteriseret som klimahåndteringsområde, se figur 2, stilles der vilkår til håndtering af overfladevand fra ny staldbygning. Der stilles således vilkår til enten etablering af nedsivningsanlæg eller forsinkelsesbassin, så tagvand fra den nye stald afledes på egen grund eller med naturlig afstrømning til vandløb.

---

²¹ Regnvand fra tagareal på 1420 + 735 m², med 20% fordampning og nedbør på 850 mm/år: 2155 m²*0,80*0,850 m³/m²/år = 1465 m³/år.

²² "Vandplan Hovedvandområde 1.9 Horsens Fjord", retningslinje nr. 10.

Figur 2 Det mørkerøde område er områder, som ifølge Hedensted Kommunes klimahåndteringsstrategi, vil være i risiko for væsentlige oversvømmelser, jf. Hedensted Kommuneplan 2009.

Vurdering

Hedensted Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlig risiko for forurening af overfladevand i forbindelse med spildevandshåndteringen på ejendommen. Der er stillet vilkår om, at tagnedløb fra nye stalde skal sikres mod tilløb af overfladevand.

Med de stillede vilkår omkring afledning af overfladevand fra projekterede stald vurderes ejendommen ikke at medvirke til en forøget påvirkning af vandløb mv. i forbindelse med regnskyl.

4.2.9 Transport

De miljømæssige gener forbundet med transport vil primært være støj, lugt, støv og trafiksikkerhed.

Lugtgener vil oftest kun forekomme ved gyllekørsel. Derudover kan der opstå gener som følge af spild på veje, langsomkørende trafik, tung trafik i landsbyer og lignende. Disse faktorer kan også påvirke trafiksikkerheden for borgerne i området.

Støvgener vil oftest kun være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og hvis naboerne ligger tæt ved kørselsvejen.

Støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og i de tidlige morgentimer.

Table 14 Transport til og fra Flemmingvej 16.

Køretøj	Adgangsvej	Antal transporter pr. år		Tidspunkt pr. døgn	Periode på året
		Nudrift	Ansøgt		
LASTBIL:					
Korn og fodermidler	Fra Flemmingvej til W	30	60	Kl. 06-24	Alle dage i høst. Ellers mandag-fredag ca. en gang i kvartalet
Afhentning af slagtesøer ^{*)}	Fra M (stald B) til Flemmingvej	20	20	Kl. 02-22	Hele året. Mandag-fredag ca. hver 3. uge
Afhentning af slagtesvin	Fra M (stald F) eller M (stald G) til Flemmingvej	52	52	Kl. 02-22	Hele året. Mandag-fredag hver uge.
Afhentning af smågrise (salg til tredjemand)	Fra M (stald C) via X til Flemmingvej	18	0	Kl. 04-20	Hele året. Mandag-fredag ca. hver 3. uge
Døde dyr ^{*)}	Fra V til Flemmingvej	50	50	Kl. 02-14	Hele året. Mandag-fredag ca. 1 gang om ugen
Gylle til Uffe Jensen	Fra J, K og L via X til Flemmingvej	50	150	Kl. 06-18	Hele året. Mandag-fredag ca. hver 4. uge
Brændstof	Fra Flemmingvej til T og U	2	2	Kl. 07-17	Hele året. Mandag-fredag ca. hver 6. måned
Fragtmænd m.m.	Fra Flemmingvej til fortrinsvis N, O og P	6	6	Kl. 06-18	Hele året. Mandag-fredag uden fast mønster
TRAKTOR:					
Korn (egen avl)	Fra egen mark til W	200	200	Kl. 10-22	Alle dage i høst
Halm	Fra egen mark til N, P og Q	40	60	Kl. 10-22	Alle dage i høst.
Gylle	Fra J, K og L til egen mark	400	400	Kl. 06-24	Alle dage undtagen søn- og helligdage i sæsonen for udbringning. Ca. 5 dage om efteråret og 15 dage om foråret
VARE- eller PERSONBIL:					
Ornesæd	Fra Flemmingvej til O	52	52	Kl. 06-14	Hele året. Mandag-fredag
Håndværkere, servicefolk m.m.	Fra Flemmingvej til fortrinsvis N, O og P	12	12	Kl. 07-17	Hele året. Mandag-fredag
I ALT:		932	1.064		

*) Når levering er nært forestående, køres slagtesøer og døde dyr med egen traktor og udleveringsvogn til ca. 20 m fra hjørnet mellem egen vej og Flemmingvej. Herfra transporteres søerne videre med slagteriets lastbil.

Selv om opbevaringskapaciteten øges, når der opstilles en ekstra udendørs silo, betyder det større husdyrhold, at der bliver lidt flere transporter af korn og fodermidler.

Der bliver ikke flere afhentninger af slagtesøer og slagtesvin, idet antallet dyr pr. levering blot øges. Det samme gælder antallet afhentninger af døde dyr. Ansøger har ingen indflydelse på slagteriets og destruktionsanstaltens kørselsplanlægning, og i ekstraordinære situationer (typisk ved forudgående produktionsstop på slagteriet) kan der forekomme afhentninger udenfor de normale dage og tidspunkter.

Leveringerne af smågrise bortfalder, da ansøger nu kan opdrætte alle smågrise som slagtesvin.

Leveringerne af gylle med lastbil øges, da der blive større mængder, som skal afsættes udenfor ansøgers egen bedrift.

Mængden gylle udbragt på egne marker er uændret i forhold til nudriften. Der køres med traktor og en 10 ton gyllevogn med slæbeslanger. Det er en løsning med pæn kapacitet, og samtidig ligger alle egne udbringningsarealer nær anlægget. Det øger effektiviteten målt som ton gylle udbragt pr. time, så udkørslen alt i alt overstås hurtigere.

Gyllekørsel foregår som regel kun mandag-fredag, og transporterne indstilles som udgangspunkt kl. 17. Der kan undtagelsesvis også køres gylle helt frem til kl. 24. Af samme årsag kan der i sjældne tilfælde også blive udbragt gylle på lørdage. I så fald køres der dog kun på marker, der ligger over 200 m fra samlet bebyggelse (Flemming by).

Hvor der køres på marker, som støder op til op til private huse og haver, forhåndsorienteres der om planer for gylleudbringning. Om nødvendigt lægges kørslen om, så den ikke kommer i karambolage med f.eks. familiefester.

Når offentlig vej benyttes ved gyllekørsel, er der være fokus på at renholde vejene så godt, som det er muligt. Om nødvendigt skræbes vejene rene om aftenen, når dagens kørsel er afsluttet.

Vurdering

Det er Hedensted Kommunes vurdering, at transport til og fra husdyrbruget er indenfor rammerne af, hvad der kan forventes af et husdyrbrug af denne størrelse, samt at det ikke vil være til væsentlig gene for trafikken og naboer.

4.2.10 Energi- og vandforbrug

Ansøgers oplysninger om ressourceforbrug fremgår af følgende skema.

Tabel 15 Ressourceforbrug i nudrift og ansøgt drift

Årligt forbrug.	Nudrift	Ansøgt
Vaskevand (m ³)	1.000	2.500
Drikkevand (m ³)	5.500	11.000
Vanding (m ³)	0	0
Øvrige formål, herunder overbrusning (m ³)	300	500
El (kwh)	175.000	350.000
Fyringsolie (liter)	750	1.500
Diesellole (liter)	2.500	4.000
Energi – egen produktion (kW)	100	200

Energi

Langt størstedelen af elforbruget medgår til ventilation, belysning, foderfremstilling, udfodring og pumpning af gylle. Dette er poster, som vil være stigende i takt med at husdyrholdet udvides.

I alle stalde undtagen sostald 1 (med ligetryksventilation), er der installeret undertryksventilation, som er mere energibesparende end alle andre typer af mekanisk ventilation.

Al ventilation er styret af et automatisk temperaturreguleret styringsystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og el-forbruget.

Ved hver tømning af et staldafsnit rengøres alle ventilatorer og skorstene for støv og snavs, der ellers yder luftmodstand og forøger strømforbruget.

Alt ventilationsanlæg, udstyr til foderblanding og -transport samt gyllepumper, efterses, justeres og/eller repareres regelmæssigt.

Der installeres kompaktlysstofrør med elektronisk, højfrekvent forkobling (HF) og trepulverrør i den ny stald. Ved en belysningsstyrke på 100 lux er energiforbruget 0,8 W/m² lavere sammenlignet med traditionel tænding af lysstofrørene med en drosselspole. Ved 5.000 driftstimer om året er der en årlig elbesparelse i de to stalde (1.650 m²) på: $(5.000 \times 1.650 \times 0,8) / 1000 = 6.600$ kW.

Prisforskellen mellem et standardarmatur (traditionel forkobling og etpulverrør) og et moderne armatur (HF-forkobling og trepulverrør) er 250 kr. Differencen tjenes hurtigt ind i form energibesparelse, fordoblet levetid på rørene, og ved at der skal installeres færre enheder.

Det samlede forbrug af el opgøres løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt for at vurdere mulighederne for at reducere forbruget. Der følges altid op på eventuelle afvigelser.

Til hurtigere udtørring af stalde efter højtryksrensning benyttes der en oliefyret varmekanon. Det nuværende forbrug af fyringsolie har været ca. 750 l om året. Det forventes stige til 1.500 l efter udvidelsen af husdyrholdet.

Forbruget af diesellole vil også blive større, hvilket navnlig skyldes, at der vil være større mængder gylle at omrøre og udbringe. På årsbasis forventes der at være behov for 4.000 l motordiesel (1.500 l mere end i nudriften), da der vil forestå mere gyllekørsel.

Med undtagelse af staldene til drægtige søer er der mulighed for opvarmning alle stalde med varme fra gårdens halmfyr. Alternativet hertil kunne have været at benytte elvarme. For miljøet havde det dog været en dårligere løsning – ikke mindst, når der ses til CO₂-udslippet.

Vand

Forbruget forventes at stige fra i alt 6.800 til 14.000 m³ vand årligt. Det nuværende forbrug hhv. forbruget i ansøgt drift fremkommer ved en opskrivning af forbruget, hvor der er taget udgangspunkt i normtal fra Landbrugets Landscenter.

I alle stalde har søerne kun adgang til drikkevand over krybber, som opsamler evt. spild. I foderautomaterne til smågrise- og slagtesvin er der indbyggede drikkenipler, så vandet altid bliver stående i automaterne.

I forbindelse med det ansøgte vil alle nuværende drikkevandsinstallationer også få et hovedeftersyn. Ved behov renoveres, omlægges eller udskiftes ældre rørføring og drikkesystemer. Det vil forebygge ledningsbrud og desuden sikre, at forbruget af drikkevand fortsat holdes på et nødvendigt minimum.

Behovet for højtryksrensning af stier og udleveringsfaciliteter stiger i takt med de flere smågrise og slagtesvin. De flere søer betyder også, at der bliver flere farestier at vaske. Desuden øges forbruget af vand til det lovpligtige overbrusningsanlæg ved både søer, smågrise over 20 kg og slagtesvin.

Spildevandet hidrører næsten udelukkende fra overbrusning af svin samt rengøringsvand fra vask af stier, inventar og udleveringsplads med rampe. Spildevandet opsamles i gyllekanaler og ledes herfra til gyllebeholderne. Selv om der ikke vaskes i unødigt omfang, skønnes det, at mængderne af spildevand er ca. 2 m³ pr. dyreenhed større end de ældre normtal, som normalt anvendes ved beregning af anlæggets opbevaringskapacitet.

Sanitært spildevand fra driftsbygningerne føres sammen med spildevand fra beboelse til eget pilerensningsanlæg.

Vand leveres fra Flemming Vandværk.

Vand fra tagflader m.m. ledes bort via ledninger til dræn og videre til overfladevand.

Vurdering

Det er kommunens vurdering, at der vil blive gjort tilstrækkeligt i forhold til at monitere og begrænse energiforbruget.

Der er ligeledes foretaget vandbesparende tiltag, og dermed er det ikke nødvendigt at stille vilkår om at reducere energi- og vandforbrug yderligere.

Se endvidere BAT-afsnit 4.5.4. og 4.5.5

4.3 Arealer

4.3.1 Drift af arealer

For bedriften er følgende til rådighed:

Tabel 16 Udbringningsarealer.

Udbringningsareal	Ansøgt produktion, ha
Ejet	51,73
Udspretningsaftaler	402,62
I alt	454,35

Tabellen omfatter ansøgers nettoareal til udbringning af husdyrgødning. Ved ansøgers bruttoareal forstås det samlede jordtilliggende (det matrikulære areal) til Jacobslund (Flemmingvej 16). Bruttoarealet er ca. 55,1 ha.

Den præcise beliggenhed af ansøgers ejede udbringningsarealer fremgår af husdyrgodkendelse.dk. Denne godkendelse omfatter kun de ejede arealer.

Aftalearealerne kræver særskilt godkendelse efter § 16 i Husdyrgodkendelsesloven. Der er stillet vilkår om, at der skal foreligge godkendelse af aftalearealerne, inden arealerne kan modtage husdyrgødning.

Jordbundstypen på udspretningsarealerne er ifølge DJF Geodata klassificeret som overvejende lerholdigt finsand (JB4). Nord for anlægget er der dog en enkelt mark med finsandet lerjord (JB6).

Arealerne 1 og 2 samt 4 er drænedede.

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk er baseret på sædskifte S2, som refererer til Miljøstyrelsens notat om Standardsædskifter og referencesædskifter²³. S2 er et sædskifte med mindst 15 % vinterraps, højst 10 % ærter og højst 20 % efterafgrøder.

På nogle af udbringningsarealerne er referencesædskiftet som udgangspunkt S4. Det står imidlertid ansøger frit at vælge et andet sædskifte end referencesædskiftet. På alle udbringningsarealer er derfor valgt standardsædskifte S2, idet dette svarer bedst til ansøgers markplan, hvor der er over 15 % vinterraps i sædskiftet. Dette er til gavn for miljøet, da sædskifte S2 har et lavt udvaskningsindeks.

Sædskifterne må i enkelte år ikke afvige således, at der ifølge kriterierne skal vælges et andet sædskifte, med mindre de afvigende sædskifte har en mindre udvaskning ifølge udvaskningsindekset.

Med den ansøgte svineproduktion vil der med gylle fra 72,42 DE blive tilført i alt 6.929 kg N og 1.449 kg P til egne arealer. Der overføres til gylleaftaler 321,09 DE med 30.721 kg N og 6.425 kg P. Der er stillet vilkår om, at minimum 321,09 DE skal overføres til gylleaftalearealerne og indholdet af næringsstoffer, jf. vilkår 20.

Dyretrykket ved fuld produktion (393,52 DE) samt fraførsel af gødning fra minimum 321,09 DE til gylleaftalearealer, vil medføre et harmoniforhold på 1,4 DE/ha på ejede arealer, og harmonikravet på 1,4 DE/ha er således opfyldt.

²³ Miljøstyrelsens notat vedr. standardsædskifter og referencesædskifter af 8/2/2012.

4.3.2 Hensyn til grundvand

Ingen af ansøgers ejede udbringningsarealer ligger indenfor områder, som i Hedensted Kommunes kommende indsatsplan er angivet som nitratfølsomme eller i drikkevandsområder. Ejendommens arealer ligger ikke i indvindingsoplandet for Flemming Vandværk.

Dyrkning af arealer tæt på vandindvindingsboringer kan indirekte medføre påvirkning af vandkvaliteten, særligt hvis der sker en kraftig pumpning af vand fra boringen. Der ligger ikke vandboringer til vandværker tæt på arealerne.

Vurdering

Det er Hedensted Kommunes vurdering, at de generelle regler om harmonikrav og gødningsnormer er tilstrækkelige til at beskytte grundvandet, og at grundvandet i Flemming-området ikke vil blive påvirket væsentligt som følge af det konkrete projekt.

Flere ejendomme i området har egne vandboringer, men det vurderes, at disse placeringer medfører overholdelse af 25 meters afstandskrav til boringer²⁴, hvormed det vurderes, at risiko for forurening af boringen er tilstrækkeligt minimeret.

4.3.3 Hensyn til overfladevand

Alle ejede arealer, 51,73 ha, afvander til Bygholm Å, Bygholm Sø og videre til Horsens Fjord.

Horsens Fjord er målsat med en generel målsætning, der siger, at fjorden skal have et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. I Horsens Yderfjord ligger Habitatområde nr. 52, "Horsens Fjord og havet øst for Endelave", der er udpeget på baggrund af bevarelsesværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter og specielle naturtyper, som lavvandede vige og bugter.

Udbringningsarealerne ligger ikke i områder, der af Miljøstyrelsen er udpeget som opland til kvælstof- og fosforfølsomt Natura2000 område, dvs. ingen arealer, rummer nitrat- eller fosforklasser, hvor det generelle beskyttelsesniveau, er fastlagt i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen²⁵.

Overfladevand - vandløb

På mark 4 grænser marken op mod et vandløb mod nordøst. Af orthofoto kan ses, at terrænet er skrånende mod syd, hvormed det vurderes, at der ikke er risiko for overfladeafstrømning.

Ovenstående vurdering er foretaget i forhold til kravet om 10 m bræmmer i forhold til at Lov om randzone²⁶ er vedtaget.

Der er ikke skrånende og registrerede erosionstruede områder på arealerne.

---

²⁴ Lov nr. 553 af 1. juni 2011 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om planlægning, lov om vandløb og forskellige andre love

²⁵ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug

²⁶ Lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner

Overfladevand - fosfor

For at beskytte Natura 2000 områder²⁷ mod at bliver yderligere belastet af fosfor, har Miljøstyrelsen udpeget oplandsområder, som er særlig følsomme for fosfor. Indenfor disse områder, er der skærpede krav til arealer med drænet lerjord og lavbundsarealer, på hvilke der er stor risiko for transport af fosfor til vandmiljøet. Her skal der ifølge lovgivningen stilles krav til fosforoverskuddet på marken. Udbringningsarealerne til Flemmingvej 16 afvander til Horsens Fjord og ligger således ikke i et område, der af Miljøstyrelsen er udpeget som "opland til fosforfølsom Natura 2000".

Hedensted Kommune anser dog oplandet til Horsens Fjord, som opland til sø, som er belastet med fosfor.

Arealerne, der afvander til Horsens Fjord, afvander ligeledes til Bygholm sø, der ifølge basisanalysen er særligt belastet med fosfor, og Hedensted Kommune har besluttet at arbejde for en minimering af denne belastning.

Alle ansøgers 51,73 ha udspretningsarealer placeret i fosforklasse 0, jf. statens kortmateriale.

Ved en positiv nettotilførsel af fosfor kan jorden mættes med fosfor og evnen til at binde fosfor falder. Jordens indhold af opløst fosfor – fosfor der reelt er tilgængeligt for planter men også for udvaskning – angives ved det såkaldte fosfortal.

Ved fosfortal under 2 kan der opstå akut fosformangel eller fosfor kan være begrænsende for udbyttet. Ved fosfortal mellem 3-4 er jordens indhold af opløst fosfor moderat, og er fosfortallet over 4 stiger risikoen for mætning af jorden, og dermed øges sandsynligheden for udvaskning af fosfor. Evt. fosforoverskud skal derfor reguleres ved fosfortal over 4, og ved fosfortal over 6 skal der være fosforbalance på arealerne.

Ansøger har i 2010 fået udtaget og analyseret fosforprøver. Fosfortallene er forholdsvis høje, idet de ligger mellem 5,6 og 6,3.

Da der ikke er sket en forøgelse af dyreenheder i oplandet siden 2007, vurderes at der ikke foreligger kumulation med fosfortab fra andre husdyrbrug eller kilder til tab af fosfor til miljøet.

For arealerne i oplandet til Horsens Fjord er der derfor ikke fastlagt særlige restriktioner, som ligger udover det normale beskyttelsesniveau – jvf. bilag 3 til "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Beregninger i ansøgningsystemet viser, at der med den ansøgte produktion og de valgte sædskifter fra ansøgers ejede arealer tilføres jordbunden 8,0 kg P/ha /år jf. nedenstående tabel 17.

---

²⁷ Natura2000 er en generel betegnelse for international beskyttet natur. Alle internationale beskyttelsesområder, fuglebeskyttelsesområder og ramsarområder (hav) er samtidig også Natura2000 område.

Tabel. 17 Ejendommens fosforfraførsel

	Nudrift	Ansøgt
Samlede fosforproduktion, kg P/år	3.628	7.874
Afsat til aftaleareal og biogasanlæg, kg P/år	2.148	6.425
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/år	1.481	1.449
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/ha, år	28,5	28,0
Fraførsel med sædskifte, kg P/ha, år	20,0	20,0
Nettotilførsel, kg P/ha/år	8,5	8,0

Grundet en skærpet fosforoptymering af foderet sænkes nettotilførslen af fosfor fra 8,5 kg P/ha/år i nudriften til 8,0 kg P/ha/år i ansøgt drift.

Overfladevand - kvælstof

Beskyttelse af vandområder mod nitrat er rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000 områder. Arealer, som hører under kategorierne "Nitratklasse 1, 2 eller 3" er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle regler giver mulighed for. Miljøstyrelsen har udpeget de nitratfølsomme områder.

Udbringningsarealerne tilhørende Flemmingvej 16 ligger i et område, der af Miljøstyrelsen er udpeget som opland til kvælstofsårbare Natura 2000-områder. Men arealerne er ikke beliggende i området udpeget som nitratklasse område.

Arealerne tilhørende Flemmingvej 16 ligger i område med reduktionspotentialer²⁸ for nitrat på mellem 51 og 75 %.

Med det stillede vilkår om maksimal tilførsel med husdyrgødning pr. ha, svarende til 1,4 DE/ha, vil udvaskningen reduceres ud fra de generelle regler for gødningstilførsel. Udvasningen til overfladevand er ifølge husdyrgodkendelse.dk 59,9 N/ha, hvor kravet er beregnet til 61,6 kg N/ha.

Dermed overholdes det lovbestemte krav til kvælstofudvaskningen - jvf. beregningen i husdyrgodkendelse.dk

Vurdering af om projektet i sig selv og i kumulation med andre projekter

Arealerne, som afvander til Horsens Inderfjord, er indeholdt i Vandplan 1.9 'Horsens Fjord' og arealerne ligger i kystvandoplandet, som af Miljøstyrelsen er benævnt 'Horsens Inderfjord'.

Horsens Inderfjord er udfør kysten af Hedensted Kommune ikke Natura2000 område, men vandområdet ved Alrø og Vorsø beliggende i den nordlige del af Horsens Inderfjord er Natura2000 område. Derudover er Horsens Ydrefjord Natura2000 område.

Hedensted kommune skal jævnfør afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet foretage en vurdering af arealernes påvirkning på modtagereipienten lignende en vurdering, som hvis arealerne var beliggende i oplandet til Natura2000

²⁸ Et reduktionspotentiale fortæller hvor meget kvælstof der forventes at blive omdannet eller fjernet fra vandet, inden det når ud i Randers. Jo større procentvis reduktionspotentiale, jo bedre for vandmiljøet. Reduktionspotentialekortet lavet af Danmarks Miljø Undersøgelser kan ses på www.mst.dk under landbrug.

område, jf. Habitatbekendtgørelsen²⁹. Det indebærer, at myndigheden skal foretage en vurdering af, om det kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan have en væsentlig negativ påvirkning på tilstande, jf. miljømålsloven³⁰.

Natur- og Miljøklagenævnet bemærker i afgørelse meddelt i januar 2012 omhandlende netop vurdering af udvaskning til overfladevand, at vurderingen af den mulige påvirkning af vandoplønde, der hidrører fra kvælstofudvaskning, kan ske i overensstemmelse med retningslinjerne i Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Miljøstyrelsens afskæringskriterier

Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug (WIKI-vejledningen) rummer afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven³¹. Ifølge vejledningen vil et projekt ikke som følge af nitratudvaskning medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder og levesteder og yngle- og rasteplasser for beskyttede arter, når vejledningens afskæringskriterier er overholdt. Afskæringskriterierne er:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette indtages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv:

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Ad. Pkt 1.

Miljøstyrelsen har via Statsforvaltningen Nordjylland i februar 2012 offentliggjort et kortmateriale, der viser udviklingen i antallet af dyreenheder i de forskellige kystvandsoplandene fra 2007 til og med 2011. Ifølge den medfølgen-

²⁹ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen)

³⁰ Lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder

³¹ Vejledning oprindeligt udsendt som bilag til Nyhedsbrevet Husdyrgodkendelse nr. 10 af 24. juni 2010. "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven"

de vejledning³² er der foretaget en omregning af antal dyreenheder, for at tage højde for de ændringer i beregningen af dyreenheder, der er forekommet.

I oplandet til Horsens Inderfjord, som arealerne i nærværende sag er beliggende indenfor er der, jf. nævnte kortmateriale sket et fald i antallet af dyreenheder med ca. 11 % fra 2007 til 2011.

Hedensted kommune vurderer på denne baggrund, at der ikke er en stigende udvikling i antallet af dyreenheder i oplandet til Horsens Inderfjord.

Hedensted Kommune har ikke kendskab til andre kilder, der kan have medført en øget nitratudvaskning til Horsens Inderfjord indenfor nævnte årrække. Dermed vurderes pkt. 1 i nævnte vejledning fra Miljøstyrelsen for overholdt, og projektet vurderes ikke i kumulation med andre projekter at påvirke vandoplandet negativt.

Ad. Pkt. 2A.

Ejendommen Flemmingvej 16 ligger i kystvandoplandet Horsens Inderfjord. Horsens Inderfjord vurderes ikke at være et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret vandområde. Hedensted Kommune skal således vurdere, hvorvidt nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder i det aktuelle opland.

I vandplanen for Horsens Fjord er den samlede årlige vandbårne stofafstrømning, også angivet som "Nuværende kvælstofpåvirkning 2005-2009" fra oplandet til selve Horsens Fjord, oplyst at være i alt 983 ton kg N/år³³. Denne belastning fordeler sig på to kystvande: Horsens Inderfjord og Horsens Yderfjord. Hedensted Kommune har vurderet, at det bedste estimat af den nuværende belastning vil være, Horsens Inderfjords arealmæssige andel af den samlede påvirkningen oplyst i forslag til Vandplanen. Den nuværende påvirkning af Horsens Inderfjord, anslås på baggrund af ovenstående til at være 620 ton N/år.

Til beregning af nitratudvaskningen fra det ansøgte, der stammer fra husdyrgødningen, beregnes forskellen mellem den ansøgte produktion inklusiv husdyr og nudrift, hvor der ikke anvendes husdyrgødning. Ud fra beregningsanvisningen i "Bilag til Vejledende notat om afskæringskriterier"³⁴ er det i FarmN beregnet, at nudrift uden husdyrgødning resulterer i en kvælstofudvaskning på 54,7 kg N/ha. Denne beregning repræsenterer altså en situation, med konventionel drift uden husdyrgødning, men med handelsgødning.

Beregning af kvælstofbidraget fra husdyrgødning i den ansøgte produktion, jf. Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug/Arealer/Nitrat (overfladevand):

Reduktion gennemsnitlig i %.:	0,63
Areal til udspreddning i alt: ha	51,73
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år: 59,9 (i Husdyrgodkendelse.dk) – 54,7 (i FarmN)	5,2
Samlede påvirkning til området, kg/år: 51,73 ha*5,2 kg N/ha/år* (1-0,63)	100
Ansøgte kvælstofbidrag (fra husdyrgødning) af samlede kvælstofbidrag til området, i pct. (100/620.000x100)	0,02%

³² " Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk", Miljøstyrelsen, den 28. februar 2011.

³³ "Vandplan Hovedvandopland 1.9 Horsens Fjord", side 148, tabel 2.4.8.

³⁴ Udsendt 1. gang med Miljøstyrelsens Nyhedsbrev nr. 10 af 24. juni 2010 og senest opdateret i Wiki-vejledningen.

Dermed er den samlede udvaskning væsentlig under kravet om maksimalt 5 %, hvormed pkt. 2 i nævnte vejledning fra Miljøstyrelsen vurderes for overholdt, og projektet vil derved ikke i sig selv påvirke habitatområdet negativt.

Samlet vurdering - overfladevand

Af udbringningsarealerne er et areal beliggende direkte op til vandløb, og der er vurderet, at der ikke er grundlag for at stille yderligere krav om bræmmer udover de 10 m, jf. lov om randzoner.

Hedensted Kommune har vurderet anvendelsen af arealerne i forhold til det ansøgte og vurderet, at der ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår til driften af disse. Ligeledes er der foretaget en vurdering af udvaskningen af kvælstof til overfladevand, og det er fundet, at projektet i sig selv og i kumulation med andre ikke medfører påvirkning på Horsens Fjord.

Det er Hedensted Kommunes vurdering, at de lovbestemte krav til fosfor og kvælstof til overfladevand er overholdt.

4.3.4 Hensyn til natur

Udbringningsarealerne grænser ikke direkte op til naturområder, der er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3³⁵, andet end de vandløb, som er beskrevet under afsnit 'Overfladevand – vandløb'.

Der er ca. 1,7 km til nærmeste Internationale Naturbeskyttelsesområde fra det nærmeste areal (mark 4). Der er ingen registrerede artsdata i nærheden af arealerne, se yderligere i afsnit 4.2.4.

Diger

Diger er beskyttede ifølge Museumsloven³⁶. Der er ikke registreret beskyttede diger i tilknytning til de ejede arealer.

Vurdering

Med baggrund i arealernes beliggenhed i forhold til naturområderne og artsdata, vurderer Hedensted Kommune, at der ikke er væsentlig risiko for ændret påvirkning af naturområder og artsdata som følge af udbringning af husdyrgødning fra den ansøgte produktion.

4.3.5 Aftalearealer

I ansøgningen om miljøgodkendelse indgår ingen aftalearealer. Det er oplyst, at der indsendes separat ansøgning om § 16 godkendelse til aftalearealer.

4.4 Egenkontrol

Ansøger har oplyst, at der føres følgende egenkontrol:

- Der føres lovpligtig logbog for flydelag i gyllebeholder.
- Der bliver årligt udarbejdet gødnings- og sædskifteplaner/regnskaber.
- Dokumentation for husdyrholdets størrelse
- Dokumentation for forpagtningsaftaler af mindst 1 års varighed
- Dokumentation for aftaler om udbringning af husdyrgødning af mindst 1 års varighed
- Dokumentation for kontrol og vedligehold af belægninger, der skal fremstå tætte og hele

---

³⁵ Lovbek. nr. 933 af 24. september 2009 om naturbeskyttelse

³⁶ Bekendtgørelse af museumsloven nr. 1505 af 14. december 2006

- Dokumentation for kontrol med rengøring og vedligehold af ventilatorer
- Dokumentation for kontrol og vedligehold af gyllepumper
- Dokumentation for antal dyr flyttet til og fra ejendommen (CHR), antal dyr bortskaffet til destruktion (DAKA-liste), samt antal og vægt af dyr sendt til slagteri (slagteriafregning).

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn, og hver dag tages en inspektionsrunde på ejendommen for at tjekke, om anlæggene kører, som de skal. Herudover er der en række andre faste procedurer, som der ikke føres journaler over: Ved overpumpning af gylle fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads og evt. spild ved fodersiloer samles op og bortskaffes.

Kommunen stiller desuden vilkår om:

- Dokumentation for indhold af fosfor i foder
- Opdateret beredskabsplan
- Dokumentation i form af f.eks. kvitteringer for eks. indkøbte grise, slagteriafregninger, gødningsregnskaber og sædskifteplaner bliver opbevaret i 5 år og kan forevises kommunen på forlangende.

Oplysninger om affaldsbortskaffelsen reguleres efter reglerne i Hedensted Kommunes Erhvervsaffaldsregulativ og Regulativ for farligt affald.

Der er stillet vilkår om, at virksomheden for egen regning skal kunne eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt Kommunen skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra virksomheden er velbegrundede.

Vurdering

Hedensted Kommune vurderer, at de beskrevne procedurer for egenkontrol og stillede vilkår er tilstrækkelige, for at miljømyndigheden kan kontrollere husdyrbrugets produktion, forbrug og anvendelse af ressourcer, bortskaffelse af affald mv.

4.5 Renere teknologi/Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I forbindelse med godkendelse af et husdyrbrug skal der redegøres for anvendelse af "bedste tilgængelige teknik" (BAT), dvs. tekniske løsninger eller procedurer til reduktion af husdyrbrugets miljøpåvirkning. Kommunen skal ved vurdering af en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter Husdyrlovens § 11 sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), jævnfør Husdyrlovens § 19 og § 23, og sikre sig, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jævnfør Husdyrlovens § 19.

Ansøger skal redegøre for følgende punkter:

- management
- foder,
- staldindretning,
- vand- og energiforbrug,
- opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Efter hvert af de nævnte afsnit, fremgår Hedensted Kommunes vurdering i forhold til Kommunens BAT-niveau, der tager udgangspunkt i EU's BREF-

referencedokument, der vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion³⁷. Kommunens niveau for BAT tager udgangspunkt i den enkelte bedrift og er således en individuel vurdering.

Ansøgers redegørelse for BAT, som angivet i ansøgningsmateriale, ses nedenfor.

4.5.1 Management

BAT indenfor management/godt landmandskab er i BREF-referencedokument defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

De gældende regler for foder og fødevarer efterleves gennem branchekoden "Vejledning om god produktionspraksis i primærproduktionen", (GMP - Good Manufacturing Practice). Derved sikres, at produkterne produceres under forhold, der ikke er til fare for miljøet samt menneskers og dyrs sundhed.

Ansøger er med i egenkontrolprogrammet "DANISH Produktstandard", der sammenfatter kravene til produktion af grise under slagteriselskabet Danish Crown. Standarden omfatter især dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed, og sporbarhed i primærproduktionen.

Der udarbejdes mark- og gødningsplaner i samråd med planteavlskonsulent med henblik på optimal udnyttelse af næringsstofferne - herunder det mindst mulige tab af næringsstoffer til miljøet. Desuden udarbejdes der det lovpligtige gødningsregnskab. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet pkt.4.1.3, 4.1.4 og 5.1.

Der udarbejdes sprøjteplan og -journal, som efter behov følges op med markbesøg af konsulent gennem vækstsæsonen med henblik på aktuell behovsbaseret sprøjtning (så meget som nødvendigt men så lidt som muligt).

Inddragelse af faktorer som jordtype, klimatiske forhold, regnmængder og almindelig god praksis for planteavl er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.1. Derfor køres der så vidt muligt gylle ud, når der er udsigt til regnvej, da det dæmper lugten, mindsker ammoniakfordampningen, og sikrer at planterne er i god vækst med maksimal optagelse af næringsstoffer.

Der er udarbejdet en beredskabsplan og de ansatte er oplært i, hvad der skal gøres i tilfælde af ulykkeshændelser eller andre utilsigtede miljøskadelige udslip dette. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.2 og 4.1.5.

Ventilation, udstyr til foderblanding og -transport samt gyllepumper efterses, justeres og/eller repareres regelmæssigt. Programmer til reparation og vedligeholdelse, der sikrer, at udstyr er i god teknisk stand er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.6.

Det samlede forbrug af vand og energi opgøres løbende, med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Der følges altid op på eventuelle afvigelser. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.4.

---

³⁷ punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer*

Foderforbruget registreres kontinuerligt – både det samlede forbrug af foder og forbruget sat i forhold til antallet producerede svin på anlægget. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.4.

Foderets sammensætning registreres og kontrolleres løbende. Ved behov optimeres fodringen i samarbejde med konsulent. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.4.

De faste arbejdsgange på bedriften er forhåndsplanlagt og fordelt mellem bedriftens medarbejdere, Herunder f.eks. også bestilling af varer, tilmelding af svin og bortskaffelse af affald. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.3.

Øvrige forhold mht. management er beskrevet i de respektive afsnit nedenfor.

Vurdering – management

Hedensted Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om beredskabsplan, og at denne til enhver tid skal være ajourført og naturligvis direkte tilgængelig på ejendommen.

Hedensted Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger omkring BAT på management, den gældende lovgivning på området, samt med det stillede vilkår, at Kommunens niveau for BAT på management er overholdt.

4.5.2 Staldindretning

Gulvtype

Der vil i ansøgt drift i alle ejendommens stalde anvendes staldsystem med stor andel af fast gulv i forhold til spalter, idet stalde med søer og smågrise etableres med delvis spaltegulv 25-49 % og slagtesvin i stalde med delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv.

Opfyldelse af BAT niveau for hele staldanlægget

Hedensted Kommunes fastlagte BAT-emissionsniveau svarer til de vejledende emissionsgrænseværdier, som er fastsat i:

- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – Husdyrbrug med konventionel hold af søer med pattegrise til fravæning (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12 (maj 2011)
- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – Husdyrbrug med konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12 (maj 2011)
- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12 (maj 2011)

Beregning af grænseværdier for ammoniakemission ved anvendelse af BAT i alle staldafsnit, hvor dette vurderes at være proportionalt:

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt den 1. juni 2011. Ud fra Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), 2011" (gældende for ansøgninger indsendt efter 11. april 2011) kan BAT-niveauet i denne konkrete sag beregnes som:

Søer:

På farestaldsniveau befinder $80/336 = 23,8\%$ (0,238) af søerne i en nyrenoveret stald. Øvrige $76,2\%$ (0,762) af søerne befinder sig i eksisterende urenoverede farestalde.

På drægtighedsstaldsniveau befinder 100% af søerne sig i eksisterende urenoverede stalde.

I en helt ny sostald (alle afdelinger er nybyggede eller nyrenoverede) er emissionsgrænseværdien $2,53$ kg $\text{NH}_3\text{-N}$ pr. årssø.

I en eksisterende urenoveret sostald er emissionsgrænseværdien for løsgående søer på delvis spaltegulv $2,11$ kg hhv. emissionsgrænseværdien for farestalde med kassestier og delvis spaltegulv $0,75$ kg = I alt $2,86$ kg $\text{NH}_3\text{-N}$ pr. årssø.

Det antages, at forholdet: $2,53 / 2,86 = 0,885$ svarer til den lavere vejledende emissionsgrænseværdi ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik i nye og renoverede farestalde sammenlignet med emissionsgrænseværdien i eksisterende urenoverede farestalde.

I en ny eller renoveret farestald antages det derfor, at den vejledende emissionsgrænseværdi er: $0,885 \times 0,75 = 0,66$.

Derved fås den vejledende emissionsgrænseværdi for de ansøgte 336 årssøer til:

$$2,11 + (0,762 \times 0,75) + (0,238 \times 0,66) = \\ 2,11 + 0,57 + 0,16 = \underline{2,84 \text{ kg } \text{NH}_3\text{-N pr. årssø}}$$

Smågrise:

Den vejledende emissionsgrænseværdi for de ansøgte 10.080 smågrise (7,2-32 kg) i den ny smågrisestald er:

$$0,0366 \times \text{korrektion for afvigende vægtgrænser} = \\ 0,0366 \times (((32,0-7,2) \times (13,23 + (0,1872 \times (7,2 + 32,0)))) / 507) = \\ 0,0366 \times ((24,8 \times 20,57) / 507) = \\ 0,0366 \times 1,01 = \underline{0,04 \text{ kg } \text{NH}_3\text{-N pr. smågris}}$$

Slagtesvin:

Den vejledende emissionsgrænseværdi for de ansøgte 3.956 slagtesvin (32-105 kg) produceret i den eksisterende stald er:

$$0,31 \times \text{korrektion for afvigende vægtgrænser} = \\ 0,31 \times (((105 - 32) \times (13,23 + (0,1872 \times (105 + 32)))) / 2944) = \\ 0,31 \times ((73 \times 38,87) / 2944) = 0,31 \times 0,964 = \underline{0,30 \text{ kg } \text{NH}_3\text{-N pr. slagtesvin}}$$

Den vejledende emissionsgrænseværdi for de ansøgte 5.924 slagtesvin (32-105 kg) produceret i den ny stald er:

$$0,30 \times \text{korrektion for afvigende vægtgrænser} = \\ 0,30 \times (((105 - 32) \times (13,23 + (0,1872 \times (105 + 32)))) / 2944) = \\ 0,30 \times ((73 \times 38,87) / 2944) = 0,30 \times 0,964 = \underline{0,29 \text{ kg } \text{NH}_3\text{-N pr. slagtesvin}}$$

Samlet:

Den samlede vejledende emissionsgrænseværdi kan dermed beregnes til:
 $(336 \text{ årssøer} \times 2,84) + (10.080 \times 0,04) + (3.956 \times 0,30) + (5.924 \times 0,29) =$
 $954 + 403 + 1187 + 1718 = \underline{4.262 \text{ kg } \text{NH}_3\text{-N pr. år}}$

Denne emission er BAT-niveau i den pågældende produktion. Ansøger skal derfor opnå dette niveau (eller lavere) vha. den bedste tilgængelige teknik.

Af husdyrgodkendelse.dk fremgår det, at det fra det ansøgte husdyrhold er en ammoniakemission på 4.172 kg NH₃-N. Dermed overholdes den vejledende emissionsgrænseværdi.

De eksisterende stalde til søer og slagtesvin er opført og/eller totalrenoveret mellem årene 1996-2007. Alle stalde er derfor moderne indrettet og godt vedligeholdte. Af den grund er der indenfor de næste 15 år ikke planlagt større ændringer eller renoveringer af samme stalde. Installering af yderligere BAT-teknik vil således tidligst være aktuelt omkring år 2025.

Vurdering – staldindretning

Svineproduktionen overholder BAT niveau for staldindretning mht. ammoniak for det samlede staldanlæg. Der er reduceret med 90 kg NH₃ ud over de vejledende emissionsgrænseværdier.

4.5.3 Foderforbrug

Alle svin fodres med indkøbt eller hjemmeblandet tørfoder.

Fasefodring

Der anvendes både en drægtigheds- og en diegivningsblanding til søerne samt i alt 4 blandinger til smågrisene og slagtesvinene. Det giver mulighed for at differentiere indholdet af råprotein og fosfor efter grisenes alder og aktuelle behov for næringsstoffer (fasefodring). Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.1.1

Lavt indhold af råprotein

Der anvendes foder med relativt højt indhold af syntetiske aminosyrer og tilsvarende lavt indhold af totalt råprotein.

Beregning af grænseværdier for emission af fosfor ved anvendelse af BAT i alle staldafsnit, hvor dette vurderes at være proportionalt:

Ud fra Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), 2011" (nyeste) kan BAT-niveauet i denne konkrete sag beregnes som:

Søer: 23,0 kg P pr. dyreenhed og år (ab lager)
Smågrise: 27,8 kg P pr. dyreenhed og år (ab lager)
Slagtesvin: 20,5 kg P pr. dyreenhed og år (ab lager)

Den samlede vejledende emissionsgrænseværdi kan dermed beregnes til:
 $(78,35 \text{ DE årssøer} \times 23,0) + (50,60 \text{ DE smågrise} \times 27,8) + (264,56 \text{ DE slagtesvin} \times 20,5) = 1.802 + 1.407 + 5.423 = \underline{8.632 \text{ kg P årligt}}$

Denne emission er BAT-niveau i den pågældende produktion, og det er dette niveau, som ansøger skal nå ned på vha. den bedste tilgængelige teknik – i dette tilfælde fosforoptimering af foderet.

Af internetansøgningen fremgår det, at det fra det ansøgte husdyrhold er en fosforemission på 7.874 kg P. Dermed overholdes Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi. Der er reduceret med 758 kg P ud over de vejledende emissionsgrænseværdier.

Reduceret indhold af fosfor i foder til søer, smågrise samt slagtesvin

Der anvendes foder tilsat fytase, hvilket sænker foderets totale indhold af fosfor.

I ansøgningen er der kalkuleret med, at det benyttede sofoder højst indeholder 4,10 g fosfor pr. FEs. Det pågældende foder er sammensat af 70 % drægtighedsblanding og 30 % diegivningsblanding.

Derudover anvendes der til smågrisene en kombination af blandinger med højst 5,20 g fosfor pr. FEs. Tilsvarende anvendes der i slagteholdet en kombination af blanding med højst 4,40 g fosfor pr. FEs.

Ved beregning af vilkår for maksimalt P ab dyr fra anlægget anvendes følgende ligninger (Der er anvendt tal fra Plantedirektoratets vejledning for 2010-2011, da ansøgningen er indsendt i juni 2011):

P ab dyr pr. årssø:

$$\begin{aligned} & (\text{FE pr årssø} \times \text{g fosfor pr FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal frav. grise pr årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = \\ & (1500 \times 4,1)/1000 - 0,58 - (30,6 \times 7,2 \times 0,006) = \\ & \quad \underline{4,25 \text{ kg P pr. årssø}} \end{aligned}$$

P ab dyr pr smågrise:

$$\begin{aligned} & ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEs}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr kg tilvækst}) \\ & ((32 - 7,2) \times 1,98 \times 5,20/1000) - ((32 - 7,2) \times 0,0049) = \\ & \quad \underline{0,13 \text{ kg P pr. smågris}} \end{aligned}$$

P ab dyr pr slagtesvin:

$$\begin{aligned} & ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEs}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = \\ & ((105 - 32) \times 2,85 \times 4,40/1000) - ((105 - 32) \times 0,0055) = \\ & \quad \underline{0,51 \text{ kg P pr. slagtesvin}} \end{aligned}$$

Samlet kan det beregnes til:

$$(336 \text{ årssøer} \times 4,25) + (10.080 \text{ smågrise} \times 0,13) + (9.880 \text{ slgt.svin} \times 0,51) = 1.428 + 1.310 + 5.039 = \underline{7.777 \text{ kg P ab dyrehold}}$$

Ved brug af ovenstående ligninger opstår der en difference på 97 kg i forhold til det beregnede i husdyrgodkendelse.dk. Det skyldes forskelle i de bagvedliggende data samt afrundinger af tallene.

I forhold til overholdelse af miljøgodkendelsen er den maksimalt tilladte fosforemission fortsat 7.874 kg P ab dyr.

I praksis kan ansøger frit vælge at tilpasse den anvendte foderteknologi i én eller flere blandinger til søer, smågrise og slagtesvin. Det skal blot kunne dokumenteres, at grænseværdier for emission af fosfor fra det samlede husdyrhold til enhver tid overholdes.

Vurdering – foder

Jf. ovenstående anvendes der i ansøgt drift foderoptimering i form fasefodring til alle grise samt reduceret fosfor i foder til søer, smågrise og slagtesvin.

Hedensted Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger om anvendelse af optimeret foder samt vilkår til indhold af fosfor for søer, smågrise og slagtesvin, at Kommunens BAT niveau på foder er overholdt.

4.5.4 Vandforbrug

Dyrene vandes i trug eller automater med indbyggede drikkenipler eller via drikkekar, der jævnlig rengøres og efterses med henblik på at undgå spild. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet pkt. 5.2.3

Ved dagligt tilsyn observeres der for eventuelle hændelser, der forårsager vandspild. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet pkt. 5.2.3

Staldene rengøres som nævnt med højtryksrensere, og ved vask af stalde anvendes forudgående iblødsætning. Begge dele sparer vand. Rengøring af stalde med højtryksrensere er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.3.

Forbruget af vand aflæses og opgøres løbende, med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl, samt for at vurdere mulighederne for at reducere forbruget. Der følges altid op på eventuelle afvigelser. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.4.

Vurdering – vandforbrug

Hedensted Kommune vurderer, at ansøger med placering af drikkeventiler, overbrusningsanlæg og iblødsætning i forbindelse med rengøring, samt det stillede vilkår om opgørelse af vandforbrug kvartalsvis, så det er muligt at følge eventuelle udsving i forbruget, at Hedensted Kommunes niveau for BAT på vandforbrug er overholdt.

4.5.5 Energiforbrug

Alle ventilationsanlæg, udstyr til foderblanding og –transport samt gyllepumper, efterses, justeres og/eller repareres regelmæssigt. Programmer til reparation og vedligeholdelse der sikrer, at udstyr er i god teknisk stand er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.6.

Ventilation

Den mekaniske ventilation styres via automatiske systemer, der sikrer, at ventilationen kører optimalt - både med hensyn til temperatur i staldene og elforbrug (ingen unødvendig og energikrævende "overventilering"). Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.4.

Ved hver tømning af et staldafsnit rengøres alle ventilatorer og skorstene for støv og snavs, der ellers yder luftmodstand og forøger strømforbruget. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.4.

Belysning

Der installeres kompaktlysstofrør med elektronisk, højfrekvent forkobling (HF) og trepulverrør i nye stalde. Anvendelse af belysning med lavt energiforbrug er defineret som er BAT i EU referencedokumentet pkt. 5.2.4.

Registrering

Elforbruget følges løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet pkt. 4.1.4.

Vurdering - energiforbrug

Hedensted Kommunes BAT niveau for energiforbrug er overholdt på baggrund af ansøgers oplysninger omkring anvendelse af bedste ventilationstype i forhold til elforbrug, anvendelse af temperatur- og frekvensstyret ventilation, vilkår om renholdelse og vedligeholdelse af ventilationen samt vilkår om regi-

strering af elforbrug med kvartalsvise intervaller, hvormed det er muligt at handle på baggrund af udsving i forbruget af el.

4.5.6 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Opbevaring

Eksisterende gyllebeholdere er opført i modstandsdygtig beton og er tilmeldt ordningen om 10-årig beholderkontrol. Beholderne tømmes en gang årligt, hvorefter de inspiceres for tæthed, korrosion m.m. Om nødvendigt gennemføres ved den lejlighed almindelig vedligeholdelse eller små reparationer.

Der føres logbog for åbne beholdere med flydende husdyrgødning, jf. de beskrevne regler i vejledning "Logbog for beholdere med flydende husdyrgødning" med tilhørende skemaer. Herved sikres en løbende kontrol af, at det naturligt dannede flydelag opfylder kravene.

Alle fortanke er overdækket med faste låg af beton.

Gyllebeholder, som nyopføres, udstyres med en teltoverdækning, som overholder kraven i Landbrugets Byggeblad 103.04-29 samt Miljøstyrelsens teknologiblad af den 11.11.2010 "Opbevaring af husdyrgødning – Fast overdækning af gyllebeholder" (1. udgave).

Gyllen røres først op, lige før beholderen skal tømmes i forbindelse med udbringning af gylle.

Samtlige forholdsregler er defineret som BAT i EU referencedokumentet pkt. 5.2.5.

Gyllebeholderne holdes normalt sig selv dækkede med et tykt naturligt flydelag. Ved eventuelt opstået behov suppleres dette flydelag dog med snittet halm. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.5.

Udbringning

Udbringningen af husdyrgødning planlægges med henblik på at den udføres så hensigtsmæssigt som muligt – både i forhold til naboerne og en effektiv udnyttelse af gødningen i marken. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.3.

Husdyrgødning udbringes så tæt som muligt på tidspunktet for planternes maksimale vækst, hvor optagelsen af næringsstoffer derfor er størst. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.1

Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler under iagttagelse af godt landmandskab, hvilket især vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.1

Der køres aldrig gylle ud på vandmættede, oversvømmede, bundfrosne arealer eller arealer med dybt snedække. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.1.

Gylleudbringning sker med slæbeslanger. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.7.

Såfremt der udbringes gylle på sort jord, sker det v.h.a. nedfældning med henblik på at reducere ammoniakfordampningen. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.7.

Planlægning af arbejdsgange på bedriften - som ansøger gør både når det gælder interne aktiviteter og kørsel til og fra anlægget - er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.3.

Hensyntagen til omgivelserne - hvad enten det er omboende eller trafikanter - er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.1.

Vurdering – opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Hedensted Kommune vurderer, at Kommunens niveau for BAT på opbevaring og udbringning af husdyrgødning er overholdt. Ansøger overholder gældende lovgivning for opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Gældende dansk lovgivning på dette område er dækkende for langt størstedelen af punkterne under opbevaring af husdyrgødning i BREF-referencedokumentet.

4.5.7 Samlet vurdering BAT

Der er anvendt miljøteknologi, som lever op til kravet om at være den bedste anvendelige teknik (BAT), og som står til rådighed for ansøger på rimelige vilkår. Det vil navnlig sige, at der anvendes et staldsystem med stor andel fast gulv i forhold til spaltegulv, fast overdækning af ny gyllebeholder samt fosforoptimeret fodring.

På baggrund af ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT og redegørelse for tiltag i forhold til management, staldindretning, foder, vand- og energiforbrug, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, samt de stillede vilkår omkring fodring, registrering af el- og vandforbrug, vurderer Hedensted Kommune, at husdyrbruget opfylder kravet om BAT for alle stalde og driftstyring i øvrigt.

I forbindelse med udarbejdelse af eventuelle tillæg og senest ved revurdering af miljøgodkendelsen, vil overvejelserne omkring BAT blive taget op til fornyet vurdering.

4.6 Landskabelige hensyn

Husdyrbruget er beliggende i landbrugsområde, omgivet af marker. Husdyrbruget ligger udenfor beskyttede kirkeomgivelser, registreringer af kulturværdier, værdifulde- og særlig værdifuldt landskab. Husdyrbruget ligger ligeledes udenfor fredninger, strand- klit-, sø- å- og fortidsmindebeskyttelseslinier.

Det nærmeste særligt værdifulde naturområde er beliggende 1.450 m mod syd. Det er området omkring Gesager Å, som er et § 7 naturområde (kategori 2 natur) med store overdrev samt enge og moser.

Nærmeste beskyttede jord- eller stendige er beliggende 408 m nord for ejendommen.

Nærmeste naturområde med særlige naturbeskyttelsesinteresser m.v. er Bygholm Ådal nr. 236, EF-habitat og Natura 2000-område beliggende 2,3 km mod sydøst.

Særligt værdifuldt landskab er ca. 1 km mod sydøst ved Klaks Møllegård.

Nærmeste skovbyggelinje er i en afstand af 2,8 km ved skoven øst for Rask Mølle.

Nuværende bygningsmasse er primært i røde mursten med gråt eternittag, og de nye stalde etableres i materialer, så stalden indgår i en helhed med de eksisterende bygninger.

De nye stalde lægges i tilknytning til de eksisterende bygningsværker på ejendommen, og dermed undgås en spredning af bygningsmassen, som kunne påvirke det visuelle indtryk af anlægget negativt. De eksisterende vejanelæg kan i stor udstrækning også betjene de nye stalde.

Vurdering

Hedensted Kommune vurderer, at husdyrbruget vil kunne indrettes og drives under varetagelse af de landskabelige hensyn.

4.7 Ophør og alternativer

I forbindelse med ophør af husdyrproduktion, vil der enten ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent – eller også vil anlægget blive tømt for dyr og gødning. Rester af kemikalier, olie, medicin, kanyler samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ. Gældende love og regler vil blive overholdt.

Der tages desuden kontakt til Hedensted Kommune med henblik på at sikre en hensigtsmæssig nedlukning af husdyrholdet. Dette især med henblik på, at der ikke opstår fare for forurening til følge af efterladte miljøskadelige materialer eller genstande.

Der er stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden straks skal orienteres, hvis driften ophører. Orienteringen skal være skriftlig og skal sendes til tilsynsmyndigheden før ændringen/ophøret indtræder.

0-alternativ

På kortere sigt er alternativet til ikke at gennemføre det ansøgte projekt, at den nuværende produktion fortsætter uændret.

På længere sigt vil de fortsatte krav til effektivisering og størrelsesøkonomi i primærlandbruget betyde, at produktionen og de dertil hørende 8-10 arbejdspladser på ejendommen og i følgeindustri, håndværkere, servicefolk, rådgivning m.m. vil komme i fare.

4.8 Samlet vurdering

Hedensted Kommune har vurderet, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Det er ligeledes vurderet, at der i de nye staldbygninger er foretaget tiltag til opfyldelse af BAT-niveauet ved etablering af delvis fast gulv i nye og renoverede stalde, hvilket medfører en ammoniakemission fra staldanlægget, som ligger indenfor Miljøstyrelsens BAT-krav for NH₃. Desuden vil den nye gyllebeholder blive overdækket. Der føres på ejendommen en forsvarlig drift.

5. FORMALIA

5.1 Lov m.m.

Husdyrbruget er omfattet af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Følgende bekendtgørelser, regulativer og forskrifter er relevante for husdyrbruget.

- Husdyrloven: Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
- Miljøbeskyttelsesloven, lov om miljøbeskyttelse, lov nr. 879 af 26. juni 2010 med senere ændringer og tilhørende bekendtgørelser.
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug med senere ændringer.
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen, bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 med senere ændringer.
- Affaldsbekendtgørelsen, bekendtgørelsen nr. 1415 af 12. december 2011 om affald
- Hedensted Kommunes regulativ for erhvervsaffald.
- Kommuneplan 2009 for Hedensted Kommune.

5.2 Klagevejledning

Afgørelsen vil blive offentlig bekendtgjort på Hedensted Kommunes hjemmeside d. 21. august 2012.

Godkendelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Husdyrlovens § 84 - 87.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men sendes til Hedensted Kommune, Teknik & Miljø, Tjørnevej 6, 7171 Uldum eller på mail til: miljo@hedensted.dk

Kommunen vil umiddelbart efter klagefristens udløb sende klagen videre til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Hedensted Kommune i hænde **senest den 18. september 2012 kl. 15.00.**

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Kommunen. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrloven. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt.

5.3 Udnyttelse af godkendelsen

Godkendelsen træder i kraft den 21. august 2012. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelse er meddelt.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Fravigelser, som skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Hedensted Kommune skal tage godkendelse op til revurdering, når der er forløbet 8 år efter godkendelse jf. Husdyrlovens § 41 stk. 3. Det er derfor planlagt at igangsætte den første revurdering i 2020.

5.4 Andet

Dyreenheder er beregnet efter omregningsfaktorer i Bekendtgørelse nr. 717 af 02/07/2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. Denne miljøgodkendelse er foretaget i forhold til det ansøgte antal dyr, uagtet at der senere måtte ske ændringer i beregning af antal dyreenheder. Kommunen skal gøres opmærksom på, at det er antallet af producerede dyr samt dyr på stald, som danner grundlaget for produktionstilladelsen.

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige tilladelser/godkendelser efter anden lovgivning.

Kopimodtagere:

MILAGRO v/Konsulent Michael Jensen: milagro@mail.dk

Naturstyrelsen: aar@nst.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland: midt@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening: mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Naturfredningsforening: dn@dn.dk

Det Økologiske Råd: husdyr@ecocouncil.dk

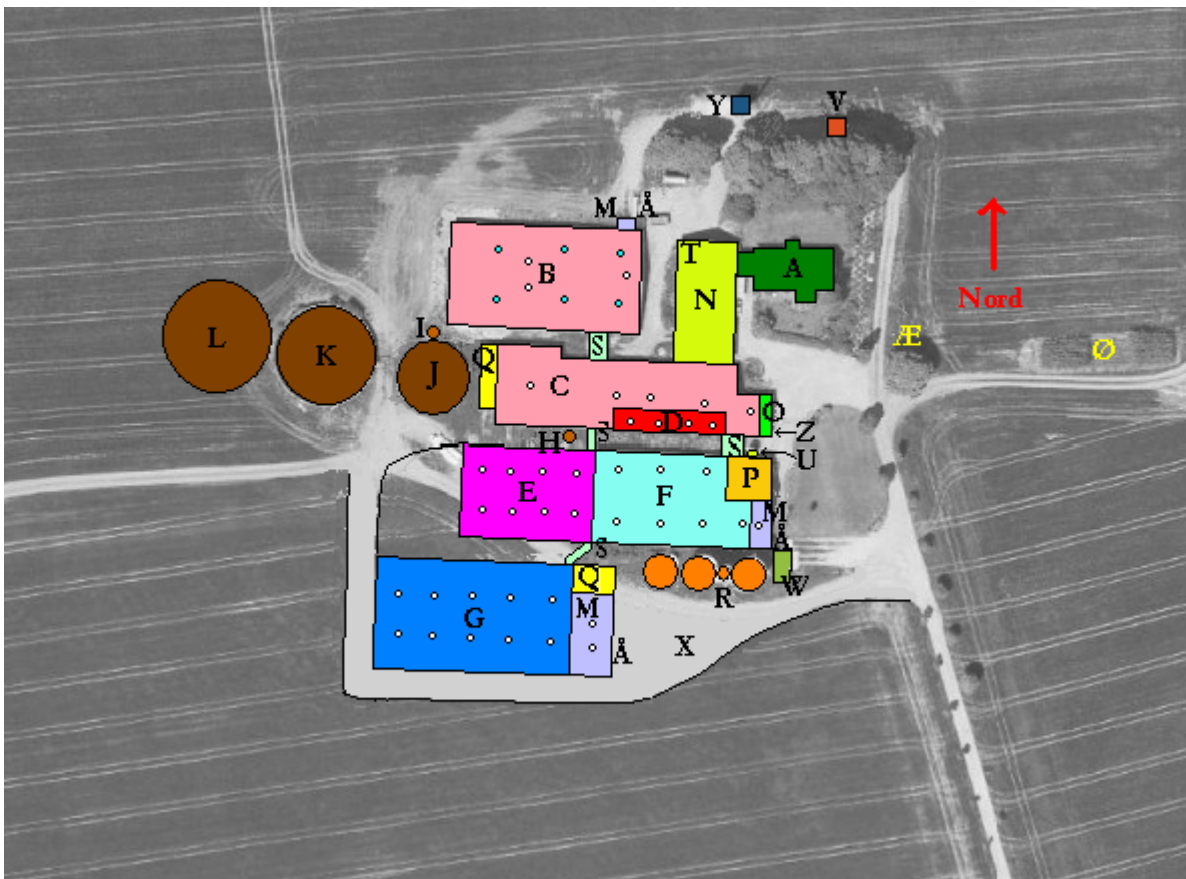
Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk + lokal repræsentant:

kaae@lafnet.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk

Naboer er i forbindelse med høringsperiode af udkast til afgørelse oplyst om, at såfremt der ikke kommer bemærkninger til udkastet indenfor den 6 ugers høringsperiode, vil der træffes afgørelse om miljøgodkendelse uden ændringer i forhold til udkastet, kort tid efter høringsfristens udløb.

BILAG 1. SITUATIONSPLAN

A = Stuehus	P = Fodercentral/Halm
B = Sostald 1	Q = Diverse/Halm
C = Sostald 2	R = Fodersiloer
D = Ny farestald (Tidl. smågrisestald)	S = Mellembygninger
E = Ny smågrisestald	T = Tank til dieselolie
F = Slagtesvinestald	U = Tank til fyringsolie (stald)
G = Ny slagtesvinestald	V = Afhentning af døde dyr
H = Fortank 1	W = Påslag
I = Fortank 2	X = Ny adgangsvej
J = Gyllebeholder 1	Y = Halmfyr
K = Gyllebeholder 2	Z = Bekæmpelsesmidler/Kemikalier
L = Gyllebeholder 3	Æ = Trekammertank (sanitært spildevand)
M = Udleveringsrum og -ramper	Ø = Pilerensningsanlæg (sanitært spildevand)
N = Lade med værksted	Å = Udendørs belysning
O = Forrum/Kontor	

Ventilationsafkast er markeret med hvide cirkler, mens indtag af ventilationsluft er markeret med lyseblå cirkler (kun på B: Sostald 1 med ventilation efter ligetryks-princippet).

BILAG 2. BYGNINGSBESKRIVELSE

Sostald 1: Opført 2007.

Stald til 188 drægtige søer (192 tekniske stipladser) og 37 diegivende søer med pattegrise (40 tekniske stipladser). Bebygget areal 1.210 m².

Bygningshøjde: 6,0 m, taghældning: 15°

Materialer og farver på bygningsfacade: Ydervægge i røde mursten samt tag af grå fiberce-mentplader (asbestfri). Grå døre og vinduer med grå rammer.

Ventilation efter ligetryksprincippet med luftindtag via skorstene i tagfladen.

Sostald 2: Opført 1973 med ombygning i 1991 og tilbygning i 2000.

Stald til 56 drægtige søer, løbeafdeling, aflastningsstier samt stier til sopolte. Desuden farestald til 33 diegivende søer med pattegrise (36 tekniske stipladser). Bebygget areal 880 m².

Bygningshøjde: 6,0 m, taghældning: 25°

Materialer og farver på bygningsfacade: Ydervægge i røde mursten samt tag af grå metalplader. Røde døre og vinduer med brune rammer. På langsiderne luftindtag gennem vægventiler

Ny farestald (Tidligere smågrisestald): Opført 1973.

Stald til 22 diegivende søer med pattegrise (24 tekniske stipladser). Bebygget areal 160 m².

Del af bygning 1.1.2 og har derfor samme bygninghøjde og taghældning som denne – d.v.s.:

Bygningshøjde: 6,0 m, taghældning: 25°

Materialer og farver på bygningsfacade: Ydervægge i røde mursten samt tag af grå metalplader. Røde døre og vinduer med brune rammer. På langsiderne luftindtag gennem vægventiler

Ny smågrisestald: Endnu ikke opført.

Stald til 1.520 smågrise (7,2-32 kg) (1.520 tekniske stipladser). Bebygget areal 735 m².

Bygningshøjde: 8,8 m, taghældning: 25°

Materialer og farver på bygningsfacade: Ydervægge i røde mursten samt tag af grå fiberce-mentplader (asbestfri). Grå døre og vinduesrammer. På langsiderne luftindtag gennem væg-ventiler

Slagtesvinestald: Opført 1996.

Stald til 837 slagtesvin (32-105 kg) (856 tekniske stipladser). Bebygget areal 830 m².

Bygningshøjde: 8,8 m, taghældning: 25°

Materialer og farver på bygningsfacade: Ydervægge i røde mursten samt tag af grå fiberce-mentplader (asbestfri). Grå døre og vinduesrammer. På langsiderne luftindtag gennem væg-ventiler

Ny slagtesvinestald: Endnu ikke opført.

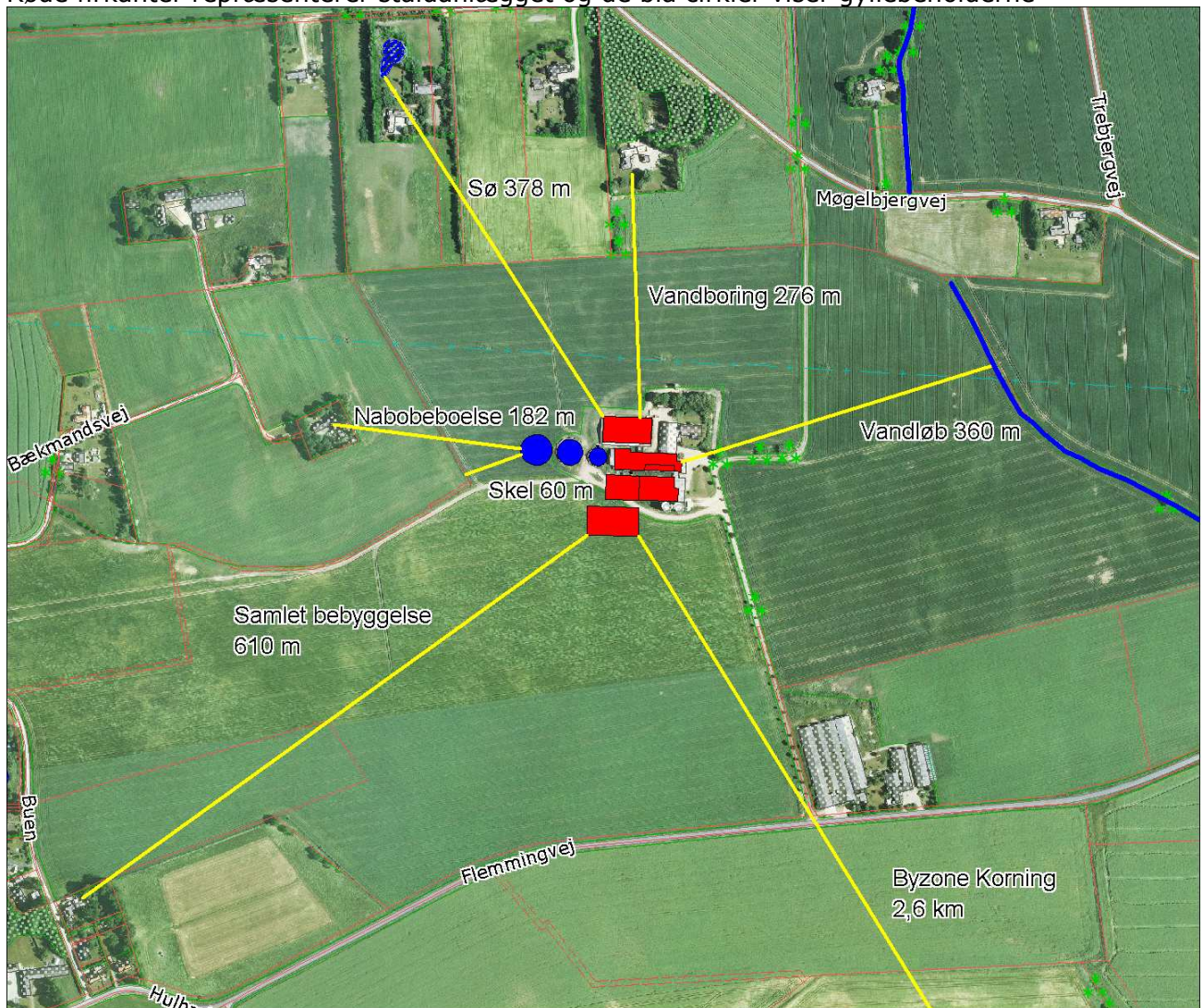
Stald til 1.253 slagtesvin (32-105 kg) (1.260 tekniske stipladser). Bebygget areal 1.420 m².

Bygningshøjde: 9,8 m, taghældning: 25°

Materialer og farver på bygningsfacade: Ydervægge i røde mursten samt tag af grå fiberce-mentplader (asbestfri). Grå døre og vinduesrammer. På langsiderne luftindtag gennem væg-ventiler

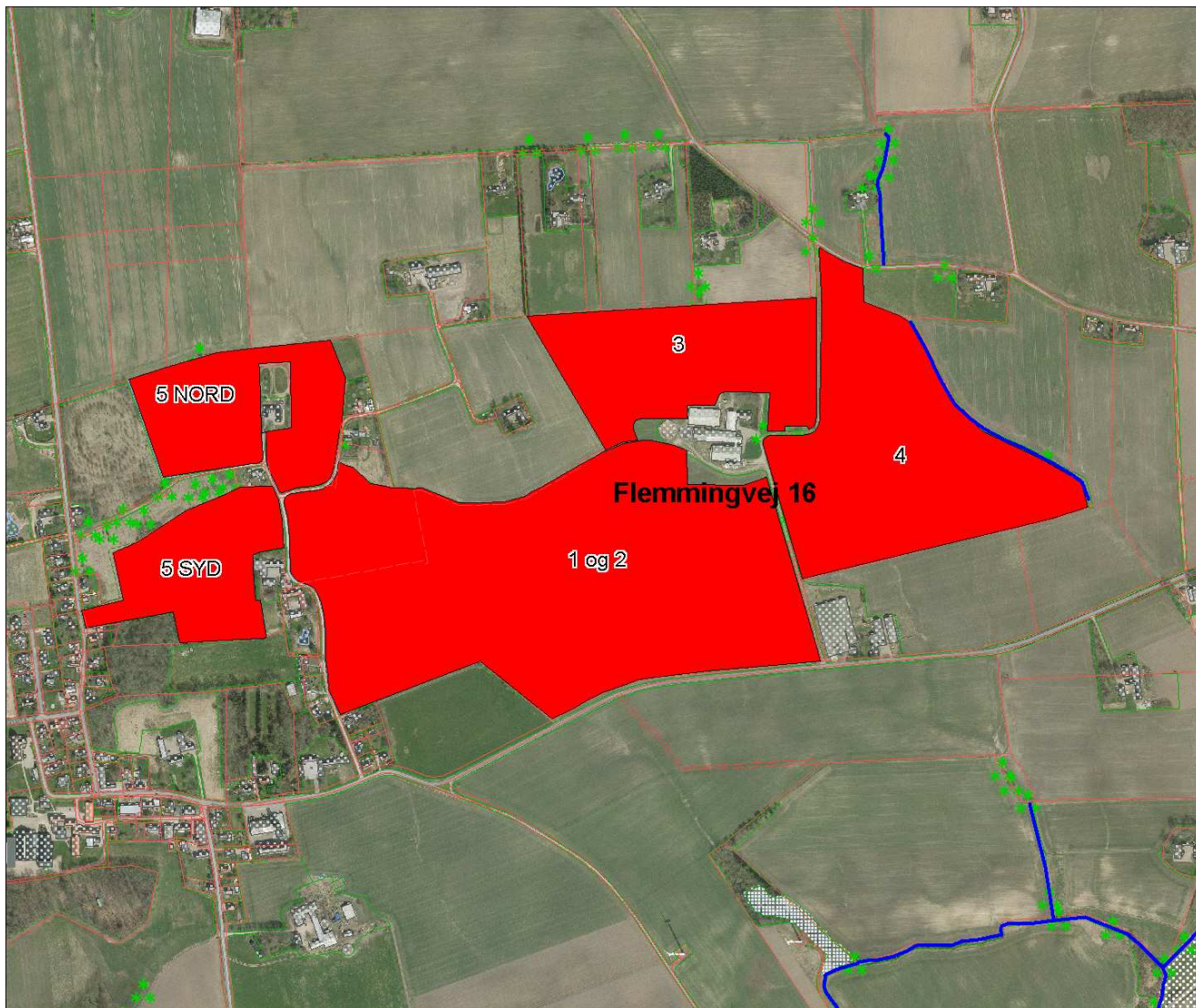
BILAG 3. OVERSIGT OVER AFSTANDE

Røde firkanter repræsenterer staldanlægget og de blå cirkler viser gyllebeholderne

BILAG 4. OVERSICHT OVER UDBRINGINGSAREALER

BILAG 5. TRANSPORTVEJE

Mest benyttede transportveje til og fra anlægget:

Rød farve markerer transporter af gylle med lastbil til gyllebeholder på Hvirringvej 57. Blå farve markerer alle andre transporter til og fra anlægget (til venstre eller til højre ad Flemmingvej).